

5.pielikums

FUNKCIONĒŠANAS IEROBEŽOJUMU IZVĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Veselības un darbspēju
ekspertīzes ārstu
valsts komisija

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Materiāls izstrādāts Eiropas Sociālā fonda projekta „Bērnu invaliditātes noteikšanas sistēmas pilnveide”

Nr.9.1.4.3/16/I/001 ietvaros

SATURS

IEVADS	3
INVALIDITĀTES EKSPERTĪZES PROCESA SHEMATISKS ATTĒLOJUMS BĒRNIEM LĪDZ 18 GADU VECUMAM (NEIESKAITOT)	7
1. NODAĻA – DZIRDE	1
2.NODAĻA – REDZE	2
3.NODAĻA – ENDOKRINOĻĢIJA	5
4.NODAĻA – HEMATOĻĢIJA	14
5.NODAĻA – IMUNOĻĢIJA	24
6.NODAĻA – INFEKTOĻĢIJA	29
7.NODAĻA – KARDIOĻĢIJA	32
8.NODAĻA – NEFROĻĢIJA	35
9.NODAĻA – NEIROĻĢIJA	38
10.NODAĻA – ONKOĻĢIJA	41
11.NODAĻA – PSIHIATRIJA	44
12.NODAĻA – PULMONOĻĢIJA	47
13.NODAĻA - STOMATOĻĢIJA	59
14.NODAĻA – DERMATOĻĢIJA	62
15.NODAĻA - REIMATOĻĢIJA	65
16.NODAĻA – GASTROENTEROĻĢIJA	68
17.NODAĻA – RETĀS SLIMĪBAS	71
18.NODAĻA – TRAUMATOĻĢIJA	74

IEVADS

Šis pielikums ir par to kā novērtēt funkcionēšanas ierobežojumus, pielietojot projektā izstrādāto metodiku. Funkcionēšana bērniem tiek novērtēta izvērtējot SFK – BJ Aktivitātes un dalības sadaļas visus domēnus tādējādi aptverot bērna funkcionālo spēju novērtēšanu visās funkcionēšanas kategorijās. Tā kā SFK – BJ ir īpaši izstrādāta bērnu un jauniešu funkcionēšanas izvērtēšanai, tā nodrošina specifisku saturu un tādu detalizācijas pakāpi, lai vēl pilnīgāk skaidrotu zīdaiņu, bērnu un pusaudžu ķermeņa uzbūvi un funkcijas, aktivitātes, līdzdalību un vides ietekmi uz bērnu. Kā arī vērtējot tieši bērna funkcionēšanu, tiek ievērots Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām noteiktais princips par cieņu pret bērnu ar invaliditāti spēju attīstību un pret bērnu ar invaliditāti tiesībām saglabāt savu identitāti, jo vērtējot bērna spējas un konstatējot ierobežojumus kādās no funkcionēšanas kategorijām, iezīmējas arī tās funkcionēšanas kategorijas, kurās ierobežojumi nav būtiski vai to nav. Funkcionēšanas ierobežojumi bērnam tiek vērtēti ņemot vērā veselības traucējumus. Līdz ar to, veicot invaliditātes ekspertīzi, tiek vērtēts ne tikai bērna veselības stāvoklis un tā smagums, bet arī slimības (vai traumas vai iedzimta defekta) izraisītais funkcionēšanas spēju ierobežojumus, jo pie vienas un tās pašas diagnozes, ņemot vērā slimības izpausmi un smaguma pakāpi, var būt dažādi funkcionēšanas ierobežojumi.

Funkcionēšanas domēnus pie dažādiem veselības traucējumiem, kuros pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpi, nosaka lietojot noteikumus mērījumu saistīšanai ar SFK (*ICF linking rules*), kas izstrādāti, lai saistītu pacienta novērtēšanai izmantojamus mērījumus ar SFK (Šie noteikumi

paredzēti, lai uzlabotu veselības informācijas salīdzināšanu, pēctecīgā, saskaņotā veidā, kas kalpo par pamatu uz pierādījumiem balstītai lēmumu pieņemšanai dažādos veselības aprūpes sistēmas līmeņos.¹).

Veicot spēju novērtējumu funkcionēšanas kategorijās un nosakot funkcionēšanas ierobežojuma pakāpi (ierobežojuma nav, viegla, mērena, smaga, ļoti smaga), ārsts eksperts ņem vērā funkcionēšanas kategorijas ierobežojuma izteiktību, veikšanas kvalitāti, tempu, patērēto enerģiju un sasniegto rezultātu.

Ārsts eksperts attiecīgo funkcionēšanas kategoriju vērtē tad, ja tā korelē ar diagnozi, tas ir, no tās izriet vai var izrietēt.

Grūtības veikt kādu aktivitātes un dalības kategoriju var būt:

- ļoti smagas, ja bērns praktiski nav spējīgs veikt darbību, ir nepieciešamība pēc pastāvīgas palīdzības vai uzraudzības;
- smagas, ja bērns darbību var veikt patstāvīgi, bet ar lielām grūtībām, var būt nepieciešama epizodiska palīdzība vai uzraudzība;
- mērenas, ja bērns darbību var veikt patstāvīgi, bet būtiski lēnākā tempā, vai ar lielāku piepūli, vai sliktākā kvalitātē, salīdzinot ar normāli pieņemto attiecīgajā vecumā;
- vieglas, ja bērns darbību veic bez būtiskiem ierobežojumiem.

Ārsts eksperts funkcionēšanas ierobežojumu katrā domēnā izsaka pakāpēs sekojošā novērtēšanas skalā, kura tiek apzīmēta ar skaitļiem no 0 līdz 4, attiecīgi:

- 0 – nav funkcionēšanas ierobežojuma;
- 1 – vieglas pakāpes funkcionēšanas ierobežojums;

¹ Cieza A., Fayed N., Bickenbach J., Proding B. (2016). Refinements of the ICF Linking Rules to strengthen their potential for establishing comparability of health information. *Disabil Rehabil.* Mar 17:1-10. doi: 10.3109/09638288.2016.1145258.

Eiropas Sociālā fonda projekts "Bērnu invaliditātes noteikšanas sistēmas pilnveide" Nr.9.1.4.3/16/I/001

- Informāciju par līdzdalību galvenokārt iegūst ar anamnēzes palīdzību vai izmantojot standartizētas anketas. Tiek iegūta informācija par: socioekonomiskiem parametriem (darba nespēju); atbilstošiem vides faktoriem: sociālā situācija, ģimene, draugi, sabiedrība, nodarbinātība u.c.; aprūpes nepieciešamību; palīglīdzekļu nepieciešamību un izmantošanu; vides adaptāciju.²

Tātad ārsts eksperts funkcionēšanas kategorijas izvērtēšanu veic atbilstoši SFK rokasgrāmatā noteiktajam, tas ir:

- Dažas darbības aspektus (piemēram, intelektuālās funkcijas) nevar novērot tieši, bet ir jāsecina, izmantojot standartizētu testēšanu.
- Citiem aspektiem pašnovērtējuma dati var būt visticamākie un nozīmīgākie.
- Dažos gadījumos var būt lietderīgi izmantot vairākus datu avotus savstarpējas validācijas nolūkā³.

² PRM Section of UEMS. White book on physical and rehabilitation medicine in Europe. (2006). *Eura Medicophys*.42 (4), 292–332.

³ World Health Organization. 2013. *A Practical Manula of using the International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF)*. Geneva, 16. [wieved 17.08.2018]. Available from: <http://www.who.int/classifications/drafticfpracticalmanual.pdf>.

Eiropas Sociālā fonda projekts "Bērnu invaliditātes noteikšanas sistēmas pilnveide" Nr.9.1.4.3/16/I/001

INVALIDITĀTES EKSPERTĪZES PROCESA SHEMATISKS ATTĒLOJUMS BĒRNIEM LĪDZ 18 GADU VECUMAM (NEIESKAITOT)

<i>Ārsts novērtē:</i>	<i>Veselības traucējumi/Funkcionēšanas ierobežojumi (to vērtēšana)</i>	<i>Lēmums</i>
1. Tiek novērtēta veselības traucējumu smaguma pakāpe (simptomi, fizikālās izmeklēšanas dati, laboratoriski instrumentālās izmeklēšanas dati)	Ir traucējumi (Veselības traucējumu smaguma pakāpe ir vismaz mērena)	Atbilst invaliditātei (līdz 6 gadu vecumam ieskaitot), ja veselības traucējumu smaguma pakāpe ir vismaz mērena.
	Ir traucējumi (Smagi un ar nelabvēlīgu prognozi)	Atbilst invaliditātei, ja veselības traucējumi ir smagi un ar nelabvēlīgu prognozi.
	Ja slimība noris ar paasinājumiem vai lēkmēm	1. Paasinājumi. Slimība noris ar paasinājumiem, ja to laikā simptomi būtiski pastiprinās ilgāk par 2 dienām, ir nepieciešama ārsta konsultācija (pasliktinās fizikālās/psiholoģiskās izmeklēšanas un /vai laboratoriskās izmeklēšanas dati) un mērķtiecīga ārstēšana (ārstēšanas korekcija), kuras ilgums objektīvi izriet no paasinājuma būtības. Nosakot veselības traucējuma smaguma pakāpi, ņem vērā paasinājumu kopējo ilgumu. Par nozīmīgiem uzskatāmi paasinājumi, kuru kopējais ilgums pārsniedz 4mēnešus pēdējo 12 mēnešu laikā. 2. Lēkmes.

		Slimība noris ar lēkmēm, ja to laikā būtiska simptomu pastiprināšanās ilgst līdz 2 dienām. Nosakot veselības traucējumu smaguma pakāpi, ņem vērā lēkmju veidu (pāriet pašas no sevis; kupē saviem spēkiem; nepieciešama ārsta palīdzība), pēclēkmes perioda simptomus un lēkmju biežumu pēdējo 12 mēnešu laikā.
	Veselības traucējumi ir vieglāki kā mēreni	Tiek novērtēti funkcionēšanas ierobežojumi (sk.2.punktu)
2. Tiek novērtēti funkcionēšanas ierobežojumi**	Funkcionēšanas ierobežojumu nav vai tie ir viegli – nerada būtiskas problēmas funkcionēt	Invaliditāti nenosaka
	Funkcionēšanas ierobežojumi ir vismaz mēreni	Nosaka invaliditāti bērniem līdz 6 gadu vecumam (ieskaitot)

**Funkcionēšanas ierobežojumus novērtē saskaņā ar “*Funkcionēšanas ierobežojumu novērtēšanas kritērijiem*” (5.pielikums) ņemot vērā funkcionēšanas ierobežojumu izvērtēšanas vadlīnijas.

1. NODAĻA – DZIRDE

Veselības traucējumi	Funkcionēšanas domēni, kuros pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
	Domēni	Smaguma pakāpe
<p>Mēreni ierobežoti, ja:</p> <p>a) kurlmēmums, kurlums (otorinolaringologa vai surdologa atzinums);</p> <p>b) smagas pakāpes vājdzirdība - sākot ar IV un augstāku pakāpi (ja dzirdi nevar uzlabot ar dzirdes aparātu)*</p> <p>(Minēto diagnozi (audiogramma) izvērtējis un pamatojis otorinolaringologs vai surdologs.)</p> <p>*- vai, ja ir vienas auss totāls kurlums un otras auss vidēji smaga vājdzirdība.</p>	Spējas :	
	- Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	2
	- Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	1, 2
	-Spēja komunicēt (d3)	2
	- Spēja aprūpēt sevi (d5)	0, 1
	- Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus atbilstošus savam vecumam (d6)	1, 2
	- Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	1,2
	- Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1,2

2.NODAĻA – REDZE

Veselības traucējumi (slimības, traumas vai iedzimta defekta izraisīti redzes analizatora anatomisko struktūru bojājumi)		Funkcionēšanas domēni, kuros pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpe
I Funkcionālo spēju izvērtēšanas pamatā ir redzes pazemināšanās (vājredzības) kategoriju klasifikācijas principi saskaņā ar Starptautiskās Oftalmoloģijas padomes rezolūciju (2002) un Pasaules Veselības organizācijas rekomendācijām (no 2003.g. septembra - Recommendations of the WHO Consultation on „Development of Standards	Mēreni veselības traucējumi: - iedzimti vai iegūti redzes orgāna anatomisko struktūru bojājumi ar vislabāk izkorigēto redzes asumu labāk redzošajā acī mazāku par 0,3 (redzes pavājināšanās kategorija 1 jeb SSK H54.2); - vienas acs trūkums vai smags redzes orgāna anatomisko struktūru bojājums vienā acī ar vienas acs praktisku aklumu* vai aklumu.	Spējas : - Spēja mācīties , pielietot iegūtās zināšanas (d1)	0, 1, 2
		- Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	1, 2
		- Spēja aprūpēt sevi (d5)	0, 1
		- veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus atbilstošus savam vecumam (d6)	1, 2
		- veikt uzdevumus un darbības, kas nepieciešamas, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2
		- veikt uzdevumus un darbības, kas nepieciešamas, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1,2

for Characterization of Vision Loss and Visual Functioning”.	Smagi veselības traucējumi: a) iedzimti vai iegūti redzes orgāna anatomisko struktūru bojājumi ar vislabāk	Spējas: - mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	0, 1, 2, 3
	izkoriģēto redzes asumu labāk redzošajā acī mazāku par 0,1 (redzes pavājināšanās kategorija 2 jeb SSK H54.1);	- Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2, 3
	b) iedzimti vai iegūti redzes orgāna anatomisko struktūru bojājumi ar sašaurinātu redzes lauku katrai acij (invaliditātes ekspertīzē noteicošais ir redzes lauks, kas ir acī ar labāko redzes lauku) 40 grādu robežās (maksimālais diametrs).	- Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	0,1
	- Spēja aprūpēt sevi (d5)	0, 1, 2	
	- Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus atbilstošus savam vecumam (d6)	2, 3	
	- Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2, 3	
	- Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2, 3	
Ļoti smagi veselības traucējumi:	Spējas:		
	a) abu acu trūkums vai smags redzes orgāna anatomisko struktūru bojājums	- Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	2, 3
		- Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	3, 4

	abās acīs ar abu acu praktisku aklumu* vai aklumu.	- Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	1, 2, 3
		- Spēja aprūpēt sevi (d5)	1, 2, 3
		- Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus atbilstošus savam vecumam (d6)	3, 4
		- Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	3, 4
		- Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	3, 4
II Smaga iedzimta vai iegūta redzes orgāna patoloģija ar nelabvēlīgu prognozi (diabētiska retinopātija ar izteiktu proliferāciju, fibrozi, atkārtotiem hemofthalmiem; subtotāla abu acu vai vienīgās redzošās acs tīklenes atslāņošanās pēc veiktās terapijas; totāla oftalmoplēģija)	Funkcionālās spējas izvērtē atkarībā no saslimšanas seku smaguma, nepieciešamās terapijas un redzes funkciju traucējumiem.		

Piezīme. * Praktisks aklums ir redzes asums 0,04 un mazāk ar maksimālu korekciju vai redzeslauka sašaurinājums līdz 5° no fiksācijas punkta.

3.NODAĻA – ENDOKRINOLOĢIJA

Veselības traucējumi		Funkcionēšanas domēni, kuros pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpe
<p>Endokrīno dziedzeru darbība ietekmē organisma vielmaiņu, līdz ar to arī bērna augšanu, fizisko un psihisko attīstību.</p> <p>Vairogdziedzera slimības</p> <p>Vairogdziedzera hormoni cirkulē asinīs un regulē sirdsdarbību, kuņģa zarnu trakta darbību, kaulu vielmaiņas darbību, augļa attīstību, ietekmē nervu sistēmu, ādas imūno sistēmu.</p> <p>Vairogdziedzera funkcijas var būt samazinātas un palielinātas.</p> <p>Galvenais hormons, kurš vienmēr reaģē vairogdziedzera disfunkcijas gadījumā, ir tireoīdstimulējošais hormons-</p>	<p>Hipotireozes izraisīto bērna fizisko un psihisko spēju ierobežojumu smaguma pakāpi ietekmē savlaicīgi noteiktā diagnoze (skrīnings) un uzsāktās aizstājterapijas diena (nedēļa) kopš diagnozes noteikšanas.</p> <p>Hipotireoze var būt primāra (iedzimta) un sekundāra.</p> <p>Simptomi: palielināta mēle, obstipācijas, sausa bāla āda, pastozitāte, apātiskums, nogurums, progresējoša psihiskā atpalcība, statisko funkciju attīstības atpalcība.</p> <p>Aizkavēta osifikācijas kodolu parādīšanās.</p> <p>Subklīniska hipotireoze (SKH)- bez klīniskiem simptomiem.</p> <p>Sekundāru hipotireozi novēro, ja ir hipofizāra vai hipotalāmiska patoloģija.</p>		

<p>(tireotropais)TSH, ko izmanto skrīninga testam.</p> <p>Hipotireoze- vairogdziedzera hipofunkcija vai pilnīgs funkcijas trūkums</p> <p>Hipotireozes diagnostiku padara vienkāršu skrīnings, ko veic 3 diennakšu vecumā.</p>	<p>Referentās vērtības:</p> <p>Tioksīns serumā /T4 1-12 mēneši -55.00-210.00 nmo/L 1-6 gadi - 68.00-175 nmo/L 6-15 gadi - 62.68-150.84 nmo/L Trijodtironīns serumā /T3 1-2 mēneši 1.30-5.10 nmo/L; 3-12 mēn.-1.20-5.00 nmo/L; 1-15 gadi 0,89-2.44 nmo/L Tireotropais hormons /TTH -1nedēļa-2 mēneši- 0.5000-11.000 ml U/L; 3 mēneši -3gadi- 0.4000-6.1000 ml U/L; 3gadi-6gadi- 0.3000-4.5000 mlU/L; 6-12 gadi 0.5000-4.6000mlU/L..</p>			
	<p>Mēreni funkcionālo spēju ierobežojumi-uz terapijas fona simptomi kontrolēti nepilnīgi. Fizikālās atrades dati ir viegli un mēreni izteikti: bieži mazāks augums, virssvars, sāpes locītavās, reizēm nelielas grūtības mācībās, nogurums, meitenēm kavējas menses. Izmeklējumos mērenas izmaiņas.</p>	<p>Spējas :</p> <p>- Spēja mācīties , pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	2	
		<p>- Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	1, 2	
		<p>-Spēja komunicēt (d3)</p>	0, 1	
		<p>-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	0, 1	
		<p>-Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	1, 2	
		<p>-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	1, 2	

		-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	0, 1, 2
		-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	1, 2
		-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1, 2
	<p>Smagi funkcionālo spēju ierobežojumi -uz terapijas fona slimības gaita nekontrolēta. Aizdomas, ka nepieciešama hormona devas korekcija vai, ka bērns ikdienā nesaņem aizstājterapiju.</p> <p>Mērķorgānu bojājumi- pazemināta pamata vielmaiņa, kardioloģiski - bradikardija, anēmija. Pavājināta atmiņa, grūtības iemācīties.</p> <p>Fizikālā atrade : bālums, sausa āda, trausli, plāni mati, nelīdzeni drūpoši zobi, aizsmakums, mazs augums, īsas ekstremitātes, sejas pastozitāte, tipiska ķermeņa uzbūve, bērns pasīvs, psihiskās attīstības aizture. Izmeklējumos izmaiņas ar negatīvu dinamiku.</p>	Spējas : - Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	3
		- Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2, 3
		-Spēja komunicēt (d3)	2, 3
		-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	1, 2
		-Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3
		-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	2, 3
		-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	2, 3

		-Spēja veikt uzdevumus un darbības, kas nepieciešamas, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2, 3
		-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	3
	<p>Ļoti smagi funkcionālo spēju ierobežojumi - izteikti funkcionēšanas ierobežojumi neskatoties uz pastāvīgu aizstāj terapiju, klīniskās izpausmes progresē. Izteikti mērķorgānu bojājumi. Miksedema- vispārējas tūskas, īpaši saisaudos. Kognitīvie traucējumi. Psihiskās attīstības traucējumi progresē un ir neatgriezeniski.</p> <p>Psihiskās attīstības aiztures smaguma pakāpi nosaka medicīniskā psihologa veiktie testi un psihiatrs.</p>	Spējas : - Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	3, 4
		- Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2, 3, 4
		-Spēja komunicēt (d3)	3, 4
		-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	2, 3, 4
		-Spēja aprūpēt sevi (d5)	3, 4
		-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	3, 4
		-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	2, 3, 4
		-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	3, 4

		-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	4
<p>Aizkuņģa dziedzera slimības:</p> <p>Aizkuņģa dziedzera veic 2 funkcijas: 1.-producē gremošanas fermentus, kas šķēļ taukus, cukurus, olbaltumus; 2.-producē hormonus- insulīnu un glukagonu, kuri regulē cukura vielu maiņu. . Aizkuņģa dziedzera traucējumi iekļauj sevī tādas slimības kā cukura slimība un cistiskā fibroze.</p> <p>I tipa cukura diabēts.</p> <p>I tipa cukura diabēta pamatā parasti ir absolūts vai relatīvs insulīna trūkums. Jebkurš insulīna trūkums izraisa ogļhidrātu, lipīdu, olbaltumvielu, ūdens-sāļu un vitamīnu vielmaiņas traucējumus.</p> <p>I tipa cukura diabēta vēlīnās komplikācijas: -diabētiskā retinopātija;</p>	<p>Laboratorie rādītāji:</p> <p>Glikoze-2,22-3,89 mmol/L Glikozes slodzes tests-norma pēc 2 st.-<7,8 mmol/L GlikohemoglobīnsA1c-4.00-6.00% Insulīns serumā-6.00-27.00mIU/mL</p> <p>Bērniem I tipa cukura diabēta slimības smaguma pakāpi novērtē pēc hiperglikēmijas, glikozūrijas un ketozes rādītājiem, pēc metabolās</p>		

<p>-diabētiskā nefropātija; -diabētiskā neiropatija.</p>	<p>kompensēšanas spējām un iespējamo komplikāciju esamību. Pacientam jāveic glikēmijas paškontrolē 4-6 x dienā.</p>		
	<p>Mēreni funkcionālo spēju ierobežojumi – ja, ievērojot bērnu endokrinologa noteikto dzīves režīmu- koriģētas insulīna devas, sabalansētu uzturu un mēreni samazinātu fizisko slodzi, cukura līmenis asinīs, tukšā dūšā nepārsniedz 14mmol/l, ketozes parādības izzūd,</p>	<p>Spējas : - Spēja mācīties , pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	0, 1
		<p>- Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	0, 1
		<p>-Spēja komunicēt (d3)</p>	0,1
		<p>-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	0, 1
		<p>-Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	2
		<p>-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	1,2
		<p>-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p>	0,1
		<p>-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	0,1,2
		<p>-Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (9)</p>	1,2

<p>Smagi funkcionālo spēju ierobežojumi- ja uz adekvātas terapijas fona nav pozitīvas dinamikas. Pa lielākai daļai tas ir, ja pacients neievēro bērnu endokrinologa un uztura speciālista norādījumus. Glikēmijas līmenis svārstās, ir hipo un hiperglikēmijas epizodes. Klīniskie simptomi un bioķīmiskie rādītāji svārstīgi- metabolā kompensācija slikta. Acetona smaka no mutes. Bērns novājē, rodas muskuļu vājums Padodas terapijai ar lielām insulīna devām un stingru diētu. Iezīmējas I tipa cukura diabēta slimnieka vēlinās komplikācijas, kas saistās galvenokārt ar pārmaiņām asinsvados- kur pamazām attīstās nieru glomerulu skleroze, acs tīklenē rodas asinsizplūdumi (redzes traucējumi), polineiropatija. Vēlino komplikāciju gadījumā ārstēšana simptomātiska . Funkcionālo spēju vērtējums atkarīgs no mērķorgāna bojājuma smaguma pakāpes.</p>	<p>Spējas : - Spēja mācīties , pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	2,3
	<p>- Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	2,3
	<p>-Spēja komunicēt (d3)</p>	0,1,2
	<p>-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	2, 3
	<p>-Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	2,3
	<p>-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	2,3
	<p>-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p>	2,3
	<p>-Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	1, 2
	<p>-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)</p>	2, 3
<p>Ļoti smagi funkcionāli ierobežojumi – (dekompensācija) ir, ja I tipa cukura diabēts neārstēts vai nepareizi ārstēts vai /un noris ar izteiktām klīniskām un bioķīmiskām novirzēm. Vēlinās komplikācijas;</p>	<p>Spējas : - Spēja mācīties , pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	2, 3, 4
	<p>- Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	2, 3, 4

	<p>Attīstās aknu taukainā deģenerācija, Moriaka sindroms (augšanas traucējumi, dzimumnobrieduma aizkavēšanās, palielināta zemādas tauku kārtas sejas un rumpja rajonā). Izteiktas hiper un hipoacidozes epizodes. Ketoacidoze. Ketoacidotiskā koma.</p>	<p>-Spēja komunicēt (d3)</p>	<p>1, 2, 3</p>
		<p>-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	<p>2, 3, 4</p>
		<p>-Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	<p>3, 4</p>
		<p>-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	<p>3, 4</p>
		<p>-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p>	<p>2, 3</p>
		<p>-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	<p>3, 4</p>
		<p>-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)</p>	<p>3, 4</p>
<p>Hipotalāma un hipofīzes slimības – hipotalamoadenohipofīzārās sistēmas slimības .</p> <p>Hipofīze sastāv no 2 galvenajām daļām-neirohipofīzes un adenohipofīzes. T Hipofīze pakļauj noteiktai darbībai visus pārējos endokrīnās sistēmas dziedzerus.</p>	<p>Laboratorās atrades referentie lielumi:</p> <p>somatotropais hormons serumā- 1-3 gadi 0,34-8,00 ng/mL 3-6 gadi-0,08-8,00 ng/mL 6-15 gadi- 0,00-8,00 ng/mL</p> <p>Normā bērns aug aptuveni – no 1-3 gadu vecuma: 7,5-13 cm gadā; no 4 gadiem līdz pubertātei-5-6 cm gadā</p> <p>Ja bērns ar augšanas hormona deficītu regulāri saņem endokrinologa nozīmēto hormonālo</p>		

<p>Hipofīze izdala vairākus dažādus hormonus, kas kontrolē augšanu, vielmaiņu, asinsspiedienu, un daudzus citus procesus organismā.</p> <p>Hipofīze ražo augšanas hormonu (GH), tireotropo hormonu (TSH), adrenokortikotropo hormonu (AKTH), gonadotropos hormonus, prolaktīnu.</p> <p>Galvenie hipofīzes mazspējas simptomi ir augšanas traucējumi (somatotropā hormona trūkuma rezultātā) un pubertātes neiestāšanās (gonadotropīna deficīta dēļ).</p> <p>Augšanas hormona deficītu (Hipofizāro nanismu) apstiprina specifisks hormonāla tests (augšanas hormona stimulācijas prove) un MR izmeklējums.</p>	<p>aizstājterapiju, funkcionēšanas spēju ierobežojumu nav vai ir viegli. Bērna psihiskā s attīstības funkcionālie ierobežojumi nav nozīmīgi.</p> <p>Bērna augums un fiziskā attīstība atpaliek no hronoloģiskiem datiem, bet saniedzot jaunieša vecumu, panāk savu vecāku vidējo augumu.</p> <p>Ja bērnam ar hipofizāro nanismu ir hipofīzei pakārtoto endokrīno dziedzeru funkcijas traucējumi, tad funkcionālo ierobežojumu smagumu pakāpi vērtē pēc vairogdziedzera, virsnieru, dzimumdziedzera funkcionālajiem testiem.</p>		
---	---	--	--

4.NODAĻA – HEMATOLOĢIJA

Veselības traucējumi		Funkcionēšanas domēni, kuros pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpe
<p>Anēmijas</p> <p>Anēmija- stāvoklis, kad perifērajās asinīs samazināts hemoglobīna (Hb) līmenis un līdz ar to traucēta eritrocītu galvenā funkcija- barības vielu un skābekļa piegāde audiem. Tas notiek, ja ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> -pavājināta eritropoeze vai - pastiprināta eritrocītu noārde vai -abi procesi kopā. <p>Anēmijas daļa arī pēc asins šūnu morfoloģiskām izmaiņām.</p> <p>Tā kā anēmijas parasti ir kādas citas slimības simptoms (dažādu iekšējo orgānu, onkoloģisku un infekciju slimību), svarīgi noskaidrot pamatslimību, lai izvēlētos pareizu terapiju.</p>	<p>Sertificēts bērnu onko hematologs, pamatojoties uz anamnēzes datiem, laboratorijas atradi un slimības gaitu dinamikā, nosaka bērna veselības stāvokli.</p> <p>Anēmijas pakāpes–viegla- Hb līmenis>90g/L videja -70-90g/L smaga-<70g/L</p> <p>Klīniski kritiskās vērtības: Eritrocīti 1-8 gadi vecumā: 3,8-4,9 miljoni Retikulocīti 5-12% Hemoglobīns (HGB) g/dl: <6,6 >20,0 Hematokrits (HCT) %: <15 >55,0 Trombocīti (PLT): <50,0 >1000,0 Leikocīti</p>		

<p>Terapijā- ļoti nozīmīga ārstēšanas sastāvdaļa ir asins komponentu pārliešana.</p>	<p><2000 >30000 Dzelzs 6,6-28.3 mikromol/L Dzelzs līmenis serumā zem Dzelzs saistīšanas spēja 49,0-60,0 mikromol/L Transferīns 1,9 g/L Plazmas piesātināšanās ar transferīnu koeficients zem 25%</p>		
	<p>Mēreni funkcionālo spēju ierobežojumi: uz adekvātas hematoloģiskas terapijas fona, paralēli ārstējot pamatslimību, bērnam pieturas sūdzības par nogurumu, miega traucējumiem, nervozitāti; fiziskas slodzes toleranci, galvas sāpēm, sausu ādu, bālumu, dzelti, : nedaudz atpaliek fiziskajā attīstībā; palielināta akna, liesa. Periodiski tendence uz nestabilu pozitīvu dinamiku. Mēreni izmainīti asins analīžu rādītāji.</p>	<p>Spējas: - Spēja mācīties , pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	1, 2
		<p>- Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	2
		<p>-Spēja komunicēt (d3)</p>	0, 1, 2
		<p>-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	0, 1, 2
		<p>-Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	1, 2
		<p>-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	1, 2
		<p>-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p>	0, 1
		<p>-Spēja veikt uzdevumus, un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	1, 2

		-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1, 2
<p>Smagi funkcionālo spēju ierobežojumi: Ilgstošas vai hroniskas anemijas gadījumā rodas distrofiskas pārmaiņas un iekšējo orgānu funkciju traucējumi. Atvaseļošanās no pamatslimības ieilgst. Atpaliek fiziskajā un garīgajā attīstībā, apātisks. Sāk krist mati, mainās nagu struktūra. drūp zobi. Aizdusa, sirdsklauves, tendence uz pazeminātu AT, tahikardija. Miega traucējumi, nervozitāte, pazeminās sekmes skolā . Bieži slimo ar ARVI, pazemināta imunitāte. Asins analīžu rādītāji stabili patoloģiski.</p> <p>Periodiski ārstēšanās stacionārā, asins komponentu transfūzijas.</p>	Spējas: - Spēja mācīties , pielietot iegūtās zināšanas (d1)	2, 3	
	-Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2, 3	
	-Spēja komunicēt (d3)	1, 2, 3	
	-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	2, 3	
	-Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3	
	-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	2, 3	
	-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	1, 2	
	-Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2, 3	
	-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2, 3	
Ļoti smagi funkcionālo spēju ierobežojumi:	Spējas: - Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	2, 3	

	<p>Izteikta normālo asins šūnu skaita samazināšanās. Hb līmenis <70g/L Bērna stāvoklis grūts/ļoti grūts . Cieš visas sistēmas. Asins komponentu pārļiešana. Bērns atkarīgs no transfūzijām.</p>	-Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2, 3
		-Spēja komunicēt (d3)	1, 2, 3
		-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	3, 4
		-Spēja aprūpēt sevi (d5)	3, 4
		-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	3, 4
		-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	2, 3, 4
		-Spēja veikt uzdevumus, un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	3, 4
		-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	3, 4
<p>Hemostāzes traucējumi</p> <p>Hemostāze ir vairāku procesu kopums, kas novērš asiņošanu asinvada bojājuma gadījumā un uztur asinis asinvadā šķidrā stāvoklī.</p> <p>Ir 3 svarīgākie faktori- 1) asinsvadu endotelijs;</p>	<p>Laboratoriskie testi: Trombocitopēnija- viegla-150000-100000; vidēji smaga-100000-50000; smaga- <50000</p> <p>Aktivētais parciālā tromboplastīna laika (Gulbja laboratorija)-32-50 sek Fibrinogēns g/L-2,0-4,0g/ VIII faktors-60-130% Hemofilija A (iedzimts VIII faktora deficīts)</p>		

<p>2) trombociti, kuru galvenais uzdevums ir nodrošināt asins recēšanu. Ja trombocītu ir maz, asins recēšana norit mazāk efektīvi - ilgāk asiņo brūces, ātrāk veidojas un ilgāk turas zilumi ;</p> <p>3) plazmā esošie koagulācijas faktori.</p> <p>Hemostāzes traucējumi izpaužas kā hipokoagulācija un hiperkoagulācija.</p> <p>Hemorāģiskā diatēze- kopīgs nosaukums visām asins un asinsrades sistēmas slimībām. Izšķir : trombocitopātijas, trombocitopēnijas, koagulopātijas, vazopātijas.</p> <p>Hemorāģiskais vaskulīts ir nespecifiska imūnkompleksa izraisīta slimība ar sīko asinsvadu bojājumu (locītavu sindroms, abdominālais sindroms)</p>	<p>Hemofilija B (iedzimts IX faktora deficīts). Norma-60-150% Smaga forma-<1% Vidēji smaga- 1-5 % Vidēja 5-25%</p> <p>Von Willebranda faktors 60-120%</p> <p>Asins tecēšanas laiks: pēc Dukē-zem 4 min. pēc Ivy-1-7 min.</p> <p>Hemostāzes traucējumu smaguma pakāpe atkarīga no trombocītu skaita asinīs un plazmā esošo koagulācijas faktoru līmeņa. Hemostāzes smaguma pakāpi nosaka sertificēts bērnu onkohematologs.</p>			
	<p>Mēreni funkcionālo spēju ierobežojumi - uz terapijas fona simptomi kontrolēti nepilnīgi.</p> <p>Retākas un īslaicīgākas asiņošanas epizodes, asinsizplūdumi. Klīniska epizodiski uzlabojas, bet saistībā ar katru interkurentu saslimšanu pasliktinās. Bērns īpaši sargājams no traumām. (sports!). Fizikālās atrades dati ir mēreni izteikti.</p>	<p>Spējas:</p> <p>- Spēja mācīties , pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	1, 2	
		<p>-Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	1, 2	
		<p>-Spēja komunicēt (d3)</p>	0, 1	
		<p>-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	1, 2	
	<p>-Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	1, 2		

Izmeklējamos mērenas izmaiņas, ar pozitīvu dinamiku. Izdodas panākt remisiju.	-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	1, 2
	-spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	0, 1
	-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2
	-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1, 2
Smagi funkcionālo spēju ierobežojumi- uz terapijas fona slimības gaita nekontrolēta. Mācībās pazeminātas sekmes. Anēmija, nogurums, pazemināta imunitāte. Vairāk asinsizplūdumu, hemartrozes. Fizikālā atrade epizodiski smaga, bieži saistīta ar interkurentām slimībām. Nepieciešama epizodiska stacionāra ārstēšana, saistīta ar asins komponentu transfūzijām. Izmeklējumos izmaiņas stabili mērenas un periodiski smagas.	Spējas: - Spēja mācīties, pielietojot iegūtās zināšanas (d1)	1, 2
	-Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	1, 2
	-Spēja komunicēt (d3)	0, 1, 2
	-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	1, 2, 3
	-Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3
	-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	2, 3
	-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	0, 1, 2
	-Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2, 3

		-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2, 3
<p>Ļoti smagi funkcionālo spēju ierobežojumi- neskatoties uz ilgstošu adekvātu terapiju, pozitīvu dinamiku nevēro. Izmeklējumos stabīlas izteiktas izmaiņas, periodiski kritiski izteiktas. Ilgstoša ārstēšanās stacionārā. Bērns atkarīgs no asins transfūzijām.</p>	Spējas:	- Spēja mācīties , pielietot iegūtās zināšanas (d1)	2, 3
		-Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	3, 4
		-Spēja komunicēt (d3)	1, 2
		-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	2, 3, 4
		-Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3, 4
		-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	3, 4
		-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	3, 4
		-Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2, 3
		-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	3, 4

<p>Leikozes un limfozes</p> <p>Hematoloģiskie audzēji ir visi audzēji, kuru ļaundabīgās šūnas ir nenobriedušas asinsšūnas vai to priekšteči-blasti gan kaulu smadzenēs, gan citos orgānos un audos ārpus tiem (limfmezglos). Ja audzējs primāri sākas kaulu smadzenēs, to sauc par leikozi, ja limfmezglos vai limfoidajos audos- to klasificē limfomu grupā, kur ietilpst Hodžkina slimība un ne Hodžkina limfoma.</p> <p>Akūtas leikozes iedala 2 lielās grupās: M-mieloidās un L-limfoidās akūtās leikozes. Leikozes ir asinsrades sistēmas ļaundabīgas slimības ar audzēja raksturu. Leikozes diagnozi apstiprina kaula smadzeņu punktāta analīzes.</p>	<p>Sertificēts bērnu onkohematogs, vadoties pēc izmaiņām laboratoros datos, nosaka terapijas efektivitāti un slimības stadiju.</p> <p>Leikocitoze >10000 tūkst. Leikopenija uz neitrofilu fona: I pak.-viegla -1000-1500 II pak. -mērena-500-1000 III pak.-smaga-<500 IVpak. ļoti smaga-<200 Asins serumā Hb<10g/dL (norma>10-16g/dL). Mielogrammā-blastu metaplāzija.</p> <p>Leikozes smaguma pakāpe atkarīga no slimības stadijas: akūta, hroniska, recidīvs, remisija, kā arī no sindromu un komplikāciju esamības. Ārstējošais bērnu onkohematologs, novērojot pacientu dinamikā, precizē slimības stadiju.</p>		
<p>Akūtām leikozēm izdala vairākus klīniskos sindromus: anēmiskais sindroms, neitropēnijas izraisītās infekciozas komplikācijas, hemorāģiskais sindroms,</p>	<p>Mēreni funkcionālo spēju ierobežojumi ir, ja panākta remisija, pabeigts aktīvās ķīmijterapijas kurss (ilgst aptuveni 1 gadu), saņem uzturošo terapiju.</p>	<p>Spējas: - Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1) -Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	<p>1,2 2</p>

<p>hiperplastiskais sindroms, CNS bojājumi.</p> <p>Ar plūsmas citometriju atklāj leikozes šūnas-blastus. Akūtas leikozes diagnozi apstiprina kaulu smadzeņu citoloģiskā un histoloģiskā izmeklēšana (biopsija). Papildizmeklējumi- lai noteiktu citu audu infiltrācijas pakāpi- plaušu RTG, US un vēdera dobuma DT, bioķīmisko raksturlielumu precizēšanu. . Visiem slimniekiem jau terapijas gaitā tiek veikta lumbālpunkcija, lai izslēgtu neiroleikozi. Jāizmeklē acs dibens, ja ir aizdomas par hemorāģiju.</p> <p>Remisija-ķīmijterapijas rezultātā leikozes šūnas ir izdevies samazināt tik tālu, ka tās vairs neatrod asinīs un kaulu smadzeņu paraugu citoloģiskajos izmeklējumos, kā arī vairs netiek novēroti leikozes radītie simptomi. Nevienā izmeklējumā nav datu par leikozes perēkliem citos orgānos ārpus kaulu smadzenēm.</p>	<p>Atjaunojas normāla asinsrite- >1500 neitrofilo leikocītu un pietiekams trombocītu skaits .</p> <p>Izmeklējumi ar pozitīvu dinamiku. Ja remisija saglabājas 5 gadus, tad uzskata, ka pacients izārstēts, bet turpina novēroties pie onkohematologa. Recidīva iespēja aptuveni 2%.</p>	-Spēja komunicēt (d3)	0,1,2	
			-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	0, 1, 2
			-Spēja aprūpēt sevi (d5)	0,1
			-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	1,2
			-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	0,1
			-Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	1,2
			-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1,2
			Spējas: - Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	2,3
			-Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2,3
			-Spēja komunicēt (d3)	1,2
			-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	1, 2, 3
			-Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3
			-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	2, 3
			-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	1, 2
		<p>Smagi funkcionālo spēju ierobežojumi- iespējams, ka sācies recidīvs vai kāda sindroma aktivizēšanās.</p> <p>Pieaug balstu īpatsvars. Izteiktāka anēmija, nosliece uz infekcijām, asiņošanām, vairāk zilumu, kaulu-locītavu sāpes. Palielinās limfmezgli. Drudzis. Ārstēšanās stacionārā.</p>		

<p>Balstu īpatsvars nedrīkst būt >5% (pirms terapijas reizēm balstu īpatsvars ir 90-100%).</p> <p>Recidīvs- ja leikozes šūnas pēc sākotnēji panāktas remisijas atgriežas asinīs, kaulu smadzenēs, likvorā vai citos orgānos. Recidīvs var attīstīties vēl terapijas laikā vai pēc terapijas pabeigšanas. Jo garāka bijusi remisija, jo mazāk iespēju recidīvam.</p>		-Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2, 3	
		-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2, 3	
	<p>Ļoti smagi funkcionēšanas ierobežojumi- smaga intoksikācija un smagi neatgriezeniski vitālo funkciju traucējumi.</p>		Spējas: - Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	3,4
			-Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	3,4
			-Spēja komunicēt (d3)	1,2,3
			-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	2, 3, 4
			-Spēja aprūpēt sevi (d5)	3,4
			-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6) -Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	3,4
			-Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	3, 4
			-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	3, 4

5.NODAĻA – IMUNOLOĢIJA

Veselības traucējumi		Funkcionēšanas domēni, kuros pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpe
<p>Imūnsistēmas galvenais uzdevums ir saglabāt organisma hemostāzi apkārtējās vides agresīvajos apstākļos (ekoloģiskais piesārņojums, stress, HIV infekcija, imūnsupresīva terapija, infekcijas un onkoloģiskas saslimšanas, , nieru, aknu, vielu maiņas slimības, u.c).</p> <p>Imūnsistēmu nosacīti var iedalīt iedzimtā- nespecifiskā un iegūtā –specifiskā imunitātē, kas kopā veido organisma aizsardzību pret slimības izraisītājiem un svešām šūnām, kā arī veicināt slimības skarto audu atjaunošanos.</p> <p>Primārs imūndeficīts izpaužas -ar infekciju sindromu,</p>	<p>Ar imūndeficītu slimu bērnu funkcionālo spēju ierobežojumu pakāpe atkarīga no savlaicīgi saņemtās imunotropās terapijas</p> <p>Klīniski imunoloģiskas remisijas sasniegšanai ir plašs imunotropo preparātu klāsts, kurus nozīmē bērnu imunologs, sadarbojoties ar vairāku orgānu sistēmu speciālistiem.</p> <p>I/v IgG aizvietojoša terapija, ar primāru imūndeficītu slimiem bērniem, ir dzīvību glābjoša, tai jābūt regulārai (katras 3-4 nedēļas) visu mūžu.</p> <p>Obligāti jāārstē galvenais patoloģiskais slimības perēklis- hroniskas infekcijas. Jāizsargā bērns no jebkuras infekcijas riska!!!</p> <p>Imūnglobulīnu referentās vērtības (NMS laboratorija):</p>		

<p>-ar alerģisku sindromu, - ar autoimūnas dabas sindromu.</p> <p>Galvenais primāra imūndeficīta sindroms ir recidivējošas elpošanas ceļu, LOR orgānu, gastroduodenālā trakta infekcijas, kuras slikti padodas tradicionālajām ārstēšanas metodēm.</p> <p>Tādējādi sākotnēji bērnu ārstē alergologs, LOR speciālists, gastroenterologs, reimatologs, dermatologs, bet terapija mazefektīva.</p>	<p>-Imunglobulīns G (IgG): 6-12 gadi: 6,00-14,00g/L; 12-15 gadi: 5.52-16,00g/L.</p> <p>-Imunglobulīns A (IgA): 6-12 gadi: 0,75-2.09 g/; 12-15 gadi: 0,40-2,50 g/L.</p> <p>-Imunglobulīns M (IgM): 6-12 gadi : 0,44-1,02 g/L; 12-15 gadi: 0,40-2,40 g/L.</p> <p>ANA-negatīvs. ENA-negatīvs.</p>		
<p>Sekundārs (iegūts) imūndeficīta sindroms veidojas uz agrāk normāli funkcionējošas imūnsistēmas fona un kalpo par riska zonu hroniskām infekcijām, autoimūnām patoloģijām, alerģiskām slimībām.</p> <p>Iespējams kombinēts imūndeficīts.</p>	<p>Mēreni funkcionālo spēju ierobežojumi: uz adekvātas terapijas fona un no infekciju riska daļēji pasargāts bērns aptuveni 4x gadā slimo ar bakteriālām infekcijām-otītiem, sinusītiem, stomatītiem, pneimonijām (~ 2x gadā), ieilgušu osteomiēlītu, meningītu. Slimības noris netipiski , bez pietiekama terapeitiska efekta.</p> <p>Laboratorā atrade- imunogrammā, asins izmeklējumos-dati periodiski patoloģiski, ar norādi uz esošiem iekaisuma procesiem. Bērns ir noguris, bāls, neizskaidrojama subfebrilitāte, atpaliek fiziskā attīstībā;</p>	<p>Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p> <p>-Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p> <p>-Spēja komunicēt (d3)</p> <p>-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p> <p>-Spēja aprūpēt sevi (d5)</p> <p>-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p> <p>-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p>	<p>1,2</p> <p>1,2</p> <p>0,1,2</p> <p>1,2</p> <p>1,2</p> <p>1,2</p> <p>1,2</p>

<p>Dažādos bērna vecuma posmos izšķir vairākus kritiskus periodus. Aptuveni no skolas vecuma sākas paaugstināts atopisko, parazitāro un imūnkompleksu saslimšanu biežums. Veidojas daudzas hroniskas slimības. Pubertātes iestāšanās laiks kombinējas ar limfoido orgānu masas pazemināšanos. Ar imūndeficītu slimu bērnu smaguma pakāpi nosaka sertificēts bērnu imunologs, saskaņā ar ESID (Eiropas Imunologu biedrības) noteiktām vadlīnijām, balstoties uz bērna anamnēzes datiem (arī vecāku, vecvecāku, brāļu un māsu), izmeklējumu rezultātiem dinamiskā, terapijas efektivitāti. .</p> <p>Klīniski uz imūndeficītu norāda: -uzņēmība pret jebkuru infekciju -hroniskas ieilgušas, recidivējošas infekcijas (arī sēnīšu infekcijas, herpes pēc antibiotiku lietošana), -alerģiskas reakcijas,</p>	<p>uzņēmīgs pret jebkuru infekciju, arī sēnīšu slimībām, bieži herpes pēc antibiotikau lietošanas, alerģiskas reakcijas; gremošanas, elpošanas sistēmas, LOR orgānu, ādas patoloģisks parādības, neiroloģiskas sūdzības, pazeminās sekmes skolā.</p> <p>Kompleksa ārstēšanas procesa rezultātā (pamatā imunotropie preparāti) iespējama klīniski – imunoloģiska remisija, pat pilnīga izārstēšanās dažādu slimību gadījumos.</p> <p>Būtiski ārstēt pamatslimību, blakus slimību, kā arī hroniskas infekcijas perēkļus.</p>	<p>-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	2
		<p>-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)</p>	2
		<p>Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	2, 3
		<p>-Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	2, 3
		<p>-Spēja komunicēt (d3)</p>	1, 2
		<p>-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	2, 3
		<p>-Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	2, 3
		<p>-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	2, 3
	<p>-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p>	2, 3	
	<p>Smagi funkcionālo spēju ierobežojumi- uz kombinētas (ar imunotropu medikamentu) terapijas fona slimības gaita nekontrolēta.</p> <p>Bērns slimo vairāk kā 4x gadā ar bakteriālām infekcijām, kandidozi; pretiekaisumu terapija mazefektīva; veidojas abscesi, ilgstošas caurejas, ieilgusi ādas infekcija.</p> <p>Fizikālā atrade periodiski smaga.</p> <p>Izmeklējumos izmaiņas stabili mērenas / periodiski smagas.</p>		

<p>-gremošanas sistēmas, elpošanas sistēmas, LOR orgānu, nervu sistēmas, ādas patoloģiski procesi, specifiskas izmaiņas asins ainā, imunogrammā, trombocitopēnija (kopā ar ekzēmu un otītu) - pastāvīgs nogurums, -neizskaidrojama subfebrilitāte , -bālums, -fiziskās attīstības atpalicība.</p>	<p>Bērnā pazemināta dzīves kvalitāte sakarā ar ierobežojumiem atrasties sociālā vidē infekciju riska dēļ. Regulāra stacionāra kontrole pie imunologa. Regulāra specifiska medikamentoza terapija. I/v IgG aizvietojoša terapija pacientiem ar primāru imūndeficītu ir dzīvību glābjoša, tā jāuzsāk pēc iespējas ātrāk, tai jābūt regulārai (katras 3-4 nedēļas), ar pietiekamām devām un tā ilgst visu mūžu. Šo terapiju nozīmē imunologs. Bērns kandidē uz kaula smadzeņu , cilmes šūnu transplantāciju.</p>	<p>-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	3
		<p>-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)</p>	3
<p>Ļoti smagi funkcionālo spēju ierobežojumi - neskatoties uz ilgstošu specifisku terapiju, dzīves veida maiņu, pozitīvu dinamiku nevēro. Rodas jauni infekciju perēkļi. Bērns septisks. Apgrūtināta saistīto slimību ārstēšana. Fizikālā atrade izteikti negatīva. Izmeklējumos stabilas izteiktas negatīvas izmaiņas, periodiski – kritiski smagas. Vienīgā smago primāro imūndeficīta sindroma radikālā ārstēšanas metode ir kaula smadzeņu un cilmes šūnu</p>	<p>Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1) -Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2) -Spēja komunicēt (d3) -Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4) -Spēja aprūpēt sevi (d5) -Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	<p>3,4</p>	
		3,4	
		2,3	
		3,4	
		3,4	
		3,4	

	transplantācija, diemžēl Latvijā bērniem tā nav pieejama.	-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	3,4
		-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	3, 4
		-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	4

6.NODAĻA – INFEKTOLOĢIJA

Veselības traucējumi		Funkcionēšanas domēni, kuros pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpe
<p>Infekcijas slimības</p> <p>Funkcionālās spēju izvērtēšanas pamatā infekcijas smaguma pakāpe, skartie orgāni, vai orgānu sistēmas, kas rada to funkciju traucējumus.</p>	<p>Mēreni ierobežotas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - saņem specifisku terapiju, bet funkcijas būtiski nav traucētas (asimptomātisks HIV, CD4 norma, vīrusa slodze nav nosakāma, vīrusu hepatīti bez aknu bojājuma, kompensēta aknu darbība) - viegli barības uzņemšanas/gremošanas traucējumi (KZT infekcijas) - ādas bojājumi, kas neizraisa būtiskus funkciju traucējumus 	Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	0, 1, 2
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2
		Spēja komunicēt (d3)	0, 1, 2
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	0, 1
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	1, 2
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	0, 1, 2
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	1, 2
		-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	1, 2
		Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1, 2

<p>Smagi ierobežotas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktīva infekcija, saņem specifisku intensīvu terapiju stacionārā. - nepieciešama operatīva ārstēšana (parazitāro infekciju gadījumā) - imūndeficīts (HIV, vēl ne AIDS stadijā, CD4 500-200 š, vīrusa slodze var būt arī nenosakāma) - mēreni neiroloģiski traucējumi sakarā ar saslimšanu (skartas galvas, muguras smadzenes) - mēreni barības uzņemšanas/gremošanas traucējumi (KZT infekcijas), nepieciešama īpaša barošana/barība - smagi ādas bojājumi ar izteiktu kosmētisku defektu. 	<p>Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	2, 3
	<p>Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	2, 3
	<p>Spēja komunicēt (d3)</p>	2, 3
	<p>Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	1, 2
	<p>Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	2, 3
	<p>Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	2, 3
	<p>Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p>	2, 3
	<p>-Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	2, 3
	<p>Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)</p>	2, 3
<p>Ļoti smagi ierobežotas:</p>	<p>Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	3, 4

<p>- aktīva infekcija, saņem specifisku intensīvu terapiju stacionārā, nepieciešama regulāra stacionēšanās</p> <p>- HIV smags imunodeficīts, CD4<200, t.sk. AIDS</p> <p>- uz primārās infekcijas fona pievienojušās smagas oportūniskās vai blakusslimības, kam nepieciešama papildus ārstēšana (orgānu/orgānu sistēmu bojājumi - plaušas, aknas, acis, muskuļi, nieres)</p> <p>- izteikti neiroloģiski traucējumi sakarā ar saslimšanu (skartas galvas, muguras smadzenes)</p> <p>- izteikti barības uzņemšanas/gremošanas traucējumi (KZT infekcijas), nepieciešama īpaša barošana caur zondi, stomu</p> <p>- nepieciešama plaša operatīva terapija</p>	Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	3, 4
	Spēja komunicēt (d3)	3, 4
	Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	3, 4
	Spēja aprūpēt sevi (d5)	3, 4
	Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	3, 4
	Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	3, 4
	Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	3, 4
Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	3, 4	

7.NODAĻA – KARDIOLOĢIJA

Veselības traucējumi		Funkcionēšanas domēni, kurās pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpe
<p>Sirds ir orgāns, kas, līdzīgi sūknim, visās ķermeņa daļās uztur nepārtrauktu asinsriti, nodrošinot normālu vielmaiņu un pilnīgu organisma darbību.</p> <p>Kad šis sūknis darbojas nepilnīgi, rodas sirds mazspēja.</p> <p>Galvenie sirds mazspējas cēloņi-</p> <p>1) sirds muskulatūras bojājumi un</p> <p>2) sirds muskulatūras pārslodze, ko radījis ilgstoši paaugstināts arteriālais asinsspiediens, sirds vārstuļu bojājumi vai pārmērīga fiziska piepūle.</p>	<p>Objektīvi izmeklējot bērnu un ņemot vērā kardioloģisko izmeklējumu atades rezultātus, sertificēts bērnu kardiologs lemj par slimības smaguma pakāpi un optimālo terapiju (medikamentozu un iespējams operatīvu).</p>		
	<p>Mēreni funkcionālo spēju ierobežojumi-</p> <p>KVM II NYHA</p> <p>Bērns miera stāvoklī jūtas labi.</p> <p>Darbību var veikt patstāvīgi, bet būtiski lēnākā tempā, vai ar lielāku piepūli, vai sliktākā kvalitātē,</p>	<p>Spējas:</p> <p>-Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p> <p>-spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p> <p>-spēja komunicēt (d3)</p> <p>-spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	1,2
		0,1,2	1, 2

<p>Funkcionālo spēju izvērtēšanas pamatā ir</p> <p>Ņujorkas Sirdsdarbības asociācijas funkcionālās klases.</p> <p>(kardiovaskulāra mazspēja-KVM)</p> <p>Galvenā sirds mazspējas pazīme ir aizdusa un paātrināta sirdsdarbība.</p>	<p>salīdzinot ar normāli pieņemto attiecīgajā vecumā.</p>	-spēja aprūpēt sevi (d5)	1, 2
		-spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	1, 2
		-spēja mijiedarboties ar cilvēkiem kontekstuāli un sociāli atbilstošā veidā (d7)	0, 1, 2
		-spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	1, 2
		-spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1, 2
<p>Sirds mazspējas I pakāpē pacients var veikt jebkādas fiziskas aktivitātes, nejutot elpas trūkumu, nogurumu vai paātrinātu sirdsdarbību.</p> <p>II pakāpē -pacients nejūtas labi miera stāvoklī, bet ikdienas aktivitātes izraisa nogurumu, sirdsklauves vai elpas trūkumu.</p>	<p>Smagi funkcionālo spēju ierobežojumi-</p> <p>KVM III NYHA- sirds mazspējas simptomi pie minimālas piepūles; bez simptomiem miera stāvoklī.</p> <p>Perifēra cianoze.</p>	Spējas: Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	1, 2
		-Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2, 3
		-Spēja komunicēt (d3)	0, 1, 2
		-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	2, 3
		-Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3
		-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	2, 3
		-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	2, 3

<p>III pakāpē- pacients jūt elpas trūkumu, nogurumu vai paātrinātu sirdsdarbību jau salīdzinoši nelielu aktivitāšu laikā.</p> <p>IV pakāpē pacients jūt elpas trūkumu miera stāvoklī, nespēj veikt nekādas fiziskas aktivitātes.</p>		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2,3
		-Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2, 3
	<p>Ļoti smagi funkcionālo spēju ierobežojumi- KVM IV NYHA- sirds mazspēja miera stāvoklī - elpas trūkums, nogurums, paātrināta sirdsdarbība. Nespēj veikt nekādas aktivitātes. Cianoze, tūskas, hepatomegālija</p>	Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	2, 3
		-Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	3, 4
		-Spēja komunicēt (d3)	1, 2, 3
		-Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	3, 4
		-Spēja aprūpēt sevi (d5)	3, 4
		-Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	3, 4
		-Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	2, 3, 4
		-Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	3, 4
		-Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	3, 4

8.NODAĻA – NEFROLOĢIJA

Veselības traucējumi		Galvenās funkcionēšanas kategorijas, kurās pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpes
<p>Nieru slimības (Hroniska nieru mazspēja II un augstākā pakāpē bieži vai ilgstoši procesa paasinājumi, rezistence pret terapiju jeb atkarīgi no terapijas varianti, komplikācijas. Terminālas nieru mazspējas gadījumā-nieru aizstājējterapija peritoneālā dialīze, hemodialīze vai nieres pārstādīšana.</p> <p>Nieru un urīnceļu neatgriezeniski patoloģiski stāvokļi, attīstības traucējumi-vienas vai abu nieru vai citu urīnizvadorgānu vai to daļu trūkums.</p>	<p>Mēreni funkcionēšanas ierobežojumi</p> <p>Saņem specifisku terapiju, uz terapijas fona slimība un komplikācijas ir daļēji kontrolētas. Ir izmaiņas urīna analīzēs un uzsējumos, Urodinamikas mērījumi, cistoskopija, Glomerulārās filtrācijas ātrums (GFĀ) mazāks par 60ml/min.Ultrasonoskopija uzrāda izmaiņas.</p> <p>Otras vienīgās nieres hroniska patoloģija ar samazinātu nieres funkciju (HNM I-II pak.)</p> <p>Nepieciešami nefrologa un urologa slēdzieni.</p>	<p>Spējas: Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	0,1
		<p>Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	0,1
		<p>Spēja komunicēt (d3)</p>	0,1
		<p>Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	0,1
		<p>Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	0,1
		<p>Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	0,1
		<p>Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p>	0,1
		<p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	0,1

<p>(hroniska nieru mazspēja II un augstākā pakapē. Urīnceļu fistula vai urīna nesaturēšana)</p> <p>Nieru un urīnceļu iedzimtas anomālijas (urīna atces traucējumi jeb reflukss un obstruktīvas uropātijas, kas nav ķirurģiski koriģējamas vai vēl nav pienācis laiks korekcijai. Urīnceļu fistulas līdz to ķirurģiskai korekcijai. Neurogēnie urīnpūsļa un urīnizvadkanālu stāvokļi ar enurēzi vai dizūriju līdz to novēršanai</p>		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	0,1,2	
	<p>Smagi ierobežotas Saņem specifisku terapiju, uz terapijas fona slimība un komplikācijas ir grūti kontrolētas. Ir izmaiņas urīna analīzēs un uzsējumos, Urodinamikas mērījumi, cistoskopija, Glomerulārās filtrācijas ātrums (GFĀ) mazāks par 60ml/min. Ultrasonoskopija uzrāda izmaiņas. Slimības ārstēšana un kontrole tiek veikta stacionāros apstākļos. Hronisks intersticiāls nefrīts ar HNM III-Ivpak. Urīnvada vai urīnizvadkanāla necaurīdība (regulāra kateterizācija), patstāvīgs katers. Nepieciešami nefrologa un urologa slēdzieni.</p>		Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	1, 2
			Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	1, 2
			Spēja komunicēt (d3)	0, 1
			Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	0, 1
			Spēja aprūpēt sevi (d5)	1, 2, 3
			Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	1, 2, 3
			Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	1, 2
			Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	1, 2, 3
			Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1, 2, 3, 4
	<p>Ļoti smagi funkcionēšanas ierobežojumi</p> <p>Saņem specifisku terapiju, uz terapijas fona slimība un komplikācijas nav kontrolētas. Ir</p>		Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	1,2
			Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	1, 2
			Spēja komunicēt (d3)	0, 1

<p> stabilas izmaiņas urīna analīzēs un uzsējumos, Urodinamikas mērījumi, cistoskopija, Glomerulārās filtrācijas ātrums (GFĀ) mazāks par 60ml/min. Ultrasonoskopija uzrāda neatgriezeniskas izmaiņas. Slimības ārstēšana un kontrole tiek veikta stacionāros apstākļos. Pie šiem stāvokļiem pieder nieres funkciju aizstājēj terapija(dialīze vai nieres transplantācija), Hronisks glomerulonefrīts un aizstājējterapija Nepieciešami nefrologa un urologa slēdzieni. </p>	<p>Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	2, 3, 4
	<p>Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	2, 3, 4
	<p>Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	2, 3, 4
	<p>Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p>	2, 3, 4
	<p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	2, 3, 4
	<p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)</p>	2, 3, 4

9.NODAĻA – NEIROLOĢIJA

Veselības traucējumi		Funkcionēšanas domēni, kurās pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpe
<p>Iedzimtu, iegūtu vai pārmantotu Nervu sistēmas slimību un bojājumu sekas,</p> <p>Neiromuskulāras sinapses un muskuļu slimības.</p> <p>Epilepsija</p>	<p>Mēreni ierobežotas Augstākas līmeņa kognitīvas funkcijas-ir būtiski ierobežojumi, nepieciešama palīdzība, pamudinājums (psihologa izpētes protokols un psihiatra slēdziens) Epilepsijas lēkmes lielās lēkmes >6x gadā, mazās vairākas nedēļā (neirologa slēdziens, lēkmju dienasgrāmata) Ir būtiski ierobežojumi-staigāšana neveikla, ir grūtības veikt patstāvīgi garākus attālumus, nepieciešami speciāli apavi, neveikli pirksti, mēreni traucēta tveršana. Muskuļu spēks 3-4 balles (neirologa vērtējums) Nepieciešama palīdzība, pamudinājums (ergoterapeita slēdziens)</p>	Spējas:	0, 1, 2
		-Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	0, 1, 2
		Spēja komunicēt (d3)	0, 1, 2
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	0, 1, 2
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	0, 1, 2
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	0, 1, 2
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	0, 1, 2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	0, 1, 2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2

<p>Smagi ierobežotas ir būtiski ierobežojumi, nepieciešama palīdzība, asistēšana, speciālas programmas apmācībai (psihologa izpētes protokols un psihiatra slēdziens Epilepsijas lēkmes lielās lēkmes 7-12 x gadā(neirologa slēdziens, lēkmju dienasgrāmata) Ir būtiski ierobežojumi- stāvēšana īslaicīga, staigāšana daļēji ar palīdzību ratiņkēsla, rotatora pielietošana, pa gludām virsmām var veikt īsus attālumus, izteikti traucēta tveršana. Muskuļu spēks 2-3 balles (neirologa vērtējums) Nepieciešama palīdzība, mērena līdz maksimāla asistēšana (ergoterapeita slēdziens)</p>	<p>Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	2,3,4
	<p>Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	2,3
	<p>Spēja komunicēt (d3)</p>	2,3
	<p>Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	2,3
	<p>Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	0,1,2,3
	<p>Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	1,2,3
	<p>Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p>	1,2,3,
	<p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	0,1,2,3
	<p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)</p>	1,2,3
	<p>Ļoti smagi ierobežotas: -ir būtiski ierobežojumi vai praktiski nav iespējama bez palīdzības, uzraudzības un totālas, asistēšana, speciālas programmas apmācībai (psihologa izpētes protokols un psihiatra slēdziens)</p>	<p>Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>
	<p>Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	2,3,4
	<p>Spēja komunicēt (d3)</p>	2,3,4

<p>Epilepsijas lēkmes lielās lēkmes 4 x mēnesī, mazās vairākas reizes diena(neirologa slēdziens, lēkmju dienasgrāmata)</p> <p>būtiski ierobežojumi- stāvēšana, staigāšana nav iespējama bez totālas/ maksimālas asistēšanas, izteikti traucēta tveršana.</p> <p>Muskuļu spēks 2-1-0 balles (neirologa vērtējums)</p> <p>Nav iespējamās bez palīdzības, uzraudzības un totālas asistēšanas (ergoterapeita slēdziens)</p>	<p>Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	2,3,4
	<p>Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	3,4
	<p>Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	3,4
	<p>Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p>	2,3,4
	<p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	3,4
	<p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)</p>	3,4

10.NODAĻA – ONKOĻĪJA

Veselības traucējumi		Funkcionēšanas domēni, kuros pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpe
<p>Onkoloģiskās saslimšanas</p> <p>I Funkcionālās spēju izvērtēšanas pamatā ir audzēju klasifikācija pēc TNM, tā atrašanās vietas, saņemtās un paredzētās ārstēšanās, sekām pēc ārstēšanas.</p>	<p>Mēreni ierobežotas: (praktiski uz onkoloģiju bērniem neattiecas)</p> <p>mēreni ierobežojumi pēc operatīvas terapijas (vizuāli defekti, kas neietekmē ķermeņa funkcijas), viegla imunosupresija bez biežiem infekciju recidīviem.</p>	<p>Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	0, 1, 2
		<p>Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	2
		<p>Spēja komunicēt (d3)</p>	0, 1, 2
		<p>Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	1, 2
		<p>Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	1, 2
		<p>Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	1, 2
		<p>Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p>	0, 1, 2
		<p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	1, 2

		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1, 2
	<p>Izteikti ierobežotas:</p> <p>Aktīvs audzējs I, II stadijā, kam tiek saņemta ārstēšana.</p> <ul style="list-style-type: none"> - saņem neoadjuvantu terapiju. - operatīva : atkarībā no audzēja atrašanās vietas, operācijas apjoma, pēcoperācijas sekām, piem. kolostoma zarnu audzēja gadījumā. - staru terapija : plānotas atkārtotas starošanas sesijas - ķīmijterapija : blakusparādības ķīmijterapijas saņemšanai (toksikoze), st.pēc ķīmijterapijas saņemšanas (mērena imunosupresija, viegla polineuropātija) 	Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	1, 2, 3
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2, 3
		Spēja komunicēt (d3)	1, 2, 3
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	2, 3
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	2, 3
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	2, 3
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2, 3
	Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2, 3	
Ļoti izteikti ierobežotas:	Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	3, 4	

	Aktīvs audzējs I, II stadijā , kam nepieciešama plaša apjoma operācija ar paliekošiem funkciju traucējumiem (ekstremitāšu kaulu/skrimšļu audzēju gadījumā, kam nepieciešama ekstremitātes	Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	3, 4
		Spēja komunicēt (d3)	2, 3, 4
	amputācija, galvas smadzeņu audzēju gadījumā, kad nepieciešama operācija)	Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	3, 4
	Jebkurš audzējs III, IV stadijā , kam tiek saņemta aktīva vai paliatīva ārstēšana.	Spēja aprūpēt sevi (d5)	3, 4
	- pēc operatīvas terapijas : ļoti izteikti funkciju traucējumi.	Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	3, 4
	- pēc ķīmijterapijas : smaga imunosupresija, izteikta polineuropātija, encefalopātija.	Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	3, 4
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	3, 4
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	3, 4

11.NODAĻA – PSIHIATRIJA

Veselības traucējumi		Funkcionēšanas domēni, kuros pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpe
Viegla garīga atpalcība ar uzvedības traucējumiem. Viegla garīgā atpalcība, kas kombinējas ar dzirdes, redzes, valodas, kustību un balsta aparāta vai citu orgānu sistēmu traucējumiem, izteiktiem uzvedības traucējumiem. Asperģera sindroms Organiski personības un uzvedības traucējumi.	Mēreni ierobežotas: mērenas specifiskās garīgās funkcijas IQ 69-50, sensorās funkcijas un sāpes, mācīšanās un zināšanu lietošana, komunikācijas, mobilitātes, pašaprūpes, mijiedarbība un attiecības ar citiem cilvēkiem.	Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	2
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	1, 2
		Spēja komunicēt (d3)	1, 2
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	0, 1, 2
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	1, 2
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	0, 1, 2
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	1, 2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	1, 2

<p>Vidēji smaga garīgā atpalcība ar hiperkinētiskiem uzvedības traucējumiem. Smaga garīgā atpalcība bez uzvedības traucējumiem. Bērnības autisms. Atipisks autisms. Reta sindroms. Hiperaktīvi traucējumi, kas saistīti ar psihisku atpalcību un stereotipijām. Hiperkinētiski uzvedības traucējumi Rauste Smaga garīgā atpalcība ar vai bez uzvedības traucējumiem. Dziļa garīgā atpalcība ar vai bez uzvedības traucējumiem.</p>		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1, 2	
	Smagi ierobežotas:	-Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	2, 3	
	<p>smagas specifiskās garīgās funkcijas IQ 49-35, sensorās funkcijas un sāpes, mācīšanās un zināšanu lietošana, komunikācijas, mobilitātes, pašaprūpes, mijiedarbība un attiecības ar citiem cilvēkiem.</p>		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2, 3
			Spēja komunicēt (d3)	2, 3
			Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	1, 2, 3
			Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3
			Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	1, 2, 3
			Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	2, 3
			Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2, 3
			Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2, 3
			-Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	2, 3, 4
			Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2, 3, 4
Ļoti smagi ierobežotas:				
<p>ļoti smagas specifiskās garīgās funkcijas 34-20, dziļa IQ zem20, sensorās funkcijas un sāpes, mācīšanās un zināšanu lietošana, komunikācijas,</p>				

mobilitātes, pašaprūpes, mijiedarbība un attiecības ar citiem cilvēkiem.	Spēja komunicēt (d3)	2, 3, 4
	Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	2, 3, 4
	Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3, 4
	Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	2, 3, 4
	Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	2, 3, 4
	Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2, 3, 4
	Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2, 3, 4

12.NODAĻA – PULMONOLOĢIJA

Veselības traucējumi		Funkcionēšanas domēni, kuros pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpes
<p>Respiratorās sistēmas galvenie uzdevumi ir:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) apgādāt organismu ar skābekli, 2) izvadīt ogļskābo gāzi. <p>Bronhiālā astma ir hroniska elpceļu iekaisuma slimība ar pieaugošu hiperreaktivitāti, obstrukciju, ierobežotu gaisa plūsmu, ko izsauc dažādi riska faktori.</p> <p>Astmas smaguma pakāpi nosaka pēc astmas lēkmju un paasinājumu biežuma, ilguma, pielietojamās terapijas nepieciešamības.</p>	<p>Kontrolēta astma: dienas simptomu nav vai 2x nedēļā, parasti ļoti īslaicīgi un strauji uzlabojas no ātras darbības beta 2 antagonistiem. Aktivitātes ierobežojumi - nav. Nakts simptomi - nav, tai skaitā nav nakts klepus. Nepieciešamības pēc glābējinhatora nav (vai < 2x nedēļā).</p> <p>Daļēji kontrolēta : Dienas simptomi - sēkšana, klepus, apgrūtināta elpošana- vairāk kā 2x nedēļā (parasti īslaicīgi un strauji uzlabojas no ātras darbības beta 2 antagonistiem); Aktivitātes ierobežojumi- pastāv (slodzes laikā, aktivitātēs, raudot -var klepot, sēkt); Nakts simptomi- pastāv: epizodiski miegā klepo vai mostas klepus dēļ, sēkšana un/vai apgrūtināta elpošana; Nepieciešamība pēc glābējinhatora- biežāk kā 2x nedēļā</p>		

<p>Astmas lēkme- ilgst no dažām minūtēm līdz 2 dienām.</p> <p>Astmas paasinājums- simptomu būtiska pastiprināšanās ilgst vairāk kā 2 dienas.</p> <p>Pie jebkura uzliesmojuma (paasinājuma) jāpārbauda uzturošās terapijas atbilstība, kā arī medikamenta lietošanas tehnika.</p> <p>Astmas terapijas mērķis ir panākt un ilgstoši uzturēt astmas kontroli .</p>	<p>Nekontrolēta astma: 3 vai vairāk daļēji kontrolētas astmas pazīmes 1 nedēļas laikā. Dienas simptomi: sēkšana, klepus, apgrūtināta elpošana- vairāk nekā 2x nedēļā, parasti ilgst vairākas minūtes, pat stundas, bet daļēji vai pilnībā uzlabojas no ātras darbības beta 2 antagonistiem. Aktivitātes ierobežojumi- pastāv (slodzes laikā, smeļoties, raudot var sākt klepot, sēkt). Nakts simptomi- pastāv (klepo miegā vai mostas klepus dēļ. sēkšana un/vai apgrūtināta elpošana). Nepieciešamība pēc glābējinhhalatora –biežāk kā 2x nedēļā.</p> <p>Astmas smaguma pakāpes: Intermitējoša-īslaicīgi elpas trūkums, mazāk kā 1x nedēļā; Īsi slimības saasinājumi ; Nakts simptomi mazāk kā 2x mēnesī; Normāla elpošanas funkcija starp paasinājumiem; Atkārtota spirometrija-norma.</p> <p>Viegla, persistējoša- simptomi biežāk kā 2 reizes mēnesī; Uzliesmojumi ietekmē aktivitāti un miegu. FEV1 vai PEF >-80% no normas, PEF vai FEV1 mainība < 20-30 %.</p>		
---	---	--	--

	<p>Vidēji smaga, persistējoša- simptomi katru dienu; Uzliesmojumi ietekmē aktivitāti vai miegu; Nakts simptomi biežāk kā 1x nedēļā. Īsas darbības beta 2 agonistu lietošana katru dienu’ FEV1 vai PEF 60-80% no normas, PEF vai FEV 1 mainība >30%.</p> <p>Smaga persistējoša- simptomi katru dienu; Fiziskās aktivitātes ierobežojumi. Uzliesmojumi (pa lielākai daļai vīrusu provocēti)), 4-6 x gadā. Elpošanas nepietiekamība . Vēlams ārstēties stacionārā. Nakts simptomi bieži. FEV1 vai PEF </- 60% no normas, PEF vai FEV1 mainība >30%.</p>		
	<p>Mēreni funkcionālo spēju ierobežojumi: Astma vidēji smaga, persistējoša, daļēji kontrolēta. Simptomi katru dienu, mazizteikti. Pie fiziskas slodzes epizodisks elpas trūkums. Uzliesmojumi ietekmē fiziskās aktivitātes un miegu; Nakts simptomi biežāk kā 1x nedēļā; Īsas darbības beta2 agonistu lietošana katru dienu.</p>	<p>Spējas: Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p> <p>Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p> <p>Spēja komunicēt (d3)</p> <p>Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p> <p>Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	<p>0,1</p> <p>2</p> <p>0,1</p> <p>0, 1, 2</p> <p>0, 1, 2</p>

	FEV1 vai PEF 60-80% no normas. PEF vai FEV1 mainība >30%	Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	1, 2
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	0, 1
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	1, 2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1, 2
	Smagi funkcionālo spēju ierobežojumi- Astma smaga, persistējoša, nekontrolēta. Pastāvīgs elpas trūkums. Paasinājumu (uzliesmojumu) kopējais ilgums pārsniedz 4 mēnešus pēdējo 12 mēnešu laikā. Bieži astmas nakts simptomi -1-2x nedēļā; Fiziskās aktivitātes ierobežojumi. FEV1 vai PEF </- 60% no normas PEF vai FEV1 mainība >30%	Spējas: Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	1, 2
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2, 3
		Spēja komunicēt (d3)	0, 1, 2
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	1, 2, 3
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	2,3
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	2,3
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	0,1,2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2, 3

		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2,3
<p>Ļoti smagi funkcionālo spēju ierobežojumi- (status astmaticus)- FEV1/FVC 49% vai mazāk. Astmas lēkme vai uzliesmojums, kuru neizdodas kupēt mājas apstākļos 3-4x gadā. Astmas kontroli nav izdevies panākt, Izteikta elpošanas nepietiekamība, smakšana. Astmatisks stāvoklis. Terapija stacionārā, sākotnēji ITN.</p>		Spējas: Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	2, 3
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2, 3, 4
		Spēja komunicēt (d3)	1, 2
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	2, 3, 4
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3, 4
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	3, 4
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	1, 2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	3, 4
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	3, 4
		<p>Cistiskā fibroze (CF) vai Mukoviscidoze.</p> <p>Cistiskās fibrozes pamatā ir ekzokrīnās sekrēcijas</p>	<p>Cistiskās fibrozes smaguma pakāpe ir atkarīga no CFTR gēna mutācijas veida, kā arī no ārējiem faktoriem un kopējā organisma stāvokļa. Var prevalēt elpceļu simptomātika vai gremošanas trakta nepietiekamība.</p>

<p>traucējumi, kas paaugstina aizkuņģa dziedzera sulas, traheobronhiālā un zarnu sekrēta viskozitāti.</p> <p>Krēpas, deguna izdalījumi un zarnu sekrēts sabiezē un dziedzeru kanāli tiek aizsprostoti; plaušās veidojas dobumi- cistas, kurās ieaug saistaudi, aizkuņģa dziedzera izvados izveidojas obstrukcija</p> <p>Kritiski pazeminās elpošanas nepietiekamība.</p> <p>CF skar galvenokārt - plaušas un aizkuņģa dziedzera.</p> <p>Slimībai raksturīgs elpošanas un gremošanas orgānu patoloģijas simptomu kopums.</p> <p>Vecākiem bērniem prevalē plaušu forma vai jauktā forma.</p>	<p>Slimība ir neārstējama, smaga, bet dinamiska-ar paasinājumiem un remisijām, uz nepārtrauktas terapijas fona. Remisijas laikā simptomi pilnīgi nepazūd.</p> <p>Pacients ir izsargājams no jebkuras interkurentas saslimšanas riska.</p> <p>Viens no pirmajiem rādītājiem, pēc kā tiek diagnosticēta slimība ir sviedru sāļums (nātrija līmenis)- „sviedru tests” .:</p> <p>Līdz 6 mēnešu vecumam: Mazāks vai vienāds ar 29 mmol/l = mukoviscidozes varbūtība vērtējama kā gandrīz neiespējama; 30-59 mmol/l - CF varbūtība iespējama; lielāka vai vienāda ar 60mmol/l CF varbūtība ļoti iespējama;</p> <p>Virs 6 mēnešu vecuma: Mazāks vai vienāds ar 39 mmol/l=CF varbūtība gandrīz neiespējama 40-59 mmol/l- CF varbūtība iespējama Lielāka vai vienāda ar 60 mmol/l- CF varbūtība ļoti iespējama.</p> <p>Galīgā diagnoze jāapstiprina ģenētiski.</p> <p>Laboratorie kritēriji: Nātrija un hlorīdu koncentrācijas palielināšanās sviedros; Steatoreja (prevalē neitrālie tauki);</p>		
--	--	--	--

	<p>Lipāzes, amilāzes un tripsīna aktivitātes samazināšanās.</p> <p>Zarnu formai - bērnam mazs svars un augums, caurejas, aizcietējumi, fekāliju parasti ir daudz, ar eļlainu spīdumu un krasi nepatīkamu smaku, anēmija, izteikta malabsorbcija. Ievērojami palielinās biķerveidīgo šūnu skaits tievās un resnās zarnas gļotādā.</p> <p>Plaušu formai-bronhektāzes. emfizēma, pastiprināts plaušu zīmējums, rupjas peribronhiālas izmaiņas, deformējošs bronhīts, bronhektāzes. Pieaug elpošanas nepietiekamība</p> <p>Lai pagarinātu dzīvildzi, terapeitiskie pasākumi jāveic katru dienu, visu mūžu, arī remisiju laikā.</p>		
	<p>Mēreni funkcionālo spēju ierobežojumi-stabilas remisijas laikā .</p>	<p>Spējas: Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	0,1
		<p>Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	2
		<p>Spēja komunicēt (d3)</p>	0,1
		<p>Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	0, 1, 2
		<p>Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	1,2

		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	1,2
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	1,2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	1,2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2
	Smagi funkcionālo spēju ierobežojumi- pie nestabilām, īslaicīgām remisijām.	Spējas: Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	1, 2
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2, 3
		Spēja komunicēt (d3)	0, 1 ,2
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	1, 2, 3
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	2, 3
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	1, 2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2, 3

		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2, 3
<p>Ļoti smagi –funkcionālo spēju ierobežojumi- sākas jauniešu vecumā vai, pa lielākai daļai, pēc ārstnieciskā režīma neievērošanas, interkurentas saslimšanas. Pacientam kritiski pieaug elpošanas nepietiekamība. Izteikts malabsorbcijas sindroms.</p>		Spējas: Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	1,2,3
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2,3,4
		Spēja komunicēt (d3)	1,2,3
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	2, 3, 4
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	3, 4
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	3,4
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	2,3
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	3,4
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	3, 4

<p>Tuberkuloze</p> <p>Tuberkuloze ir gaisa pilienu infekcija.</p> <p>Bērnus ar tuberkulozi inficē galvenokārt pieaugušie, kuri (klepojot, šķaudot) izdala tuberkulozās mikobaktērijas (MT), kuras kontaktā esošs bērns ieelpo.</p> <p>Ar asins un limfas starpniecību infekcija var tikt iznēsāta pa visu organismu. Visbiežāk TB izraisītājs sākotnēji nonāk limfmezglos, kas atrodas ap traheju un bronhiem.</p> <p>Šo slimības formu sauc par infiltratīvu limfmezglu tuberkulozi.</p> <p>Latvijā jaundzimušie no 2.-5. dzīvības dienai parasti saņem BCG (Bacillus Calmette-Guerin) vakcinu, kas mazo bērnu pasargā no smagām TB formām (TB meningīta, miliāras tuberkulozes).</p>	<p>Tuberkulozes norises smaguma pakāpi nosaka bērnu ftiziātrs, ņemot vērā anamnēzi, specifisko izmeklējumu rezultātus, terapijas efektivitāti.</p> <p>Biežākie simptomi: -klepus, kas nepāriet 3 nedēļas un ilgāk; -ilgstošs nogurums, nespēks; -slikta ēstgriba; -svīšana naktīs; -subfebrila temperatūra; -palielināti limfmezgli.</p>			
	<p>Mēreni funkcionālo spēju ierobežojumi (II klase)- bacilāra, tas ir- krēpu iztriepē un uzsējumā MT pozitīva slimības forma ar viegli vai mēreni simptomiem ārstēšanās kursa laikā.</p>	<p>Spējas: Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	1,2	
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2	
		Spēja komunicēt (d3)	0,1	
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	0,1	
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	1,2	
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	1,2	
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	0,1	
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	1,2	

<p>Paliek rētiņa uz kreisā pleca.</p> <p>BCG vakcīna neizveido imunitāti uz mūžu.</p>		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1,2
	<p>Smagi funkcionālo spēju ierobežojumi (III klase)- bacilāra, t.i. krēpu iztriepē un uzsējumā MT pozitīva slimības forma ar pastāvīgiem mēreniem simptomiem vai tuberkuloze, kuru abacilēšanās nav panākta 5 mēnešu laikā.</p>	Spējas: Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	2,3
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2,3
		Spēja komunicēt (d3)	1,2,3
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	1, 2
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	2,3
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	2,3
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	1,2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2,3
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2,3
		Spējas: Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	2,3
	Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	3,4	

<p>Ļoti smagi funkcionālo spēju ierobežojumi (IV klase)- ja tuberkuloze nav izārstēta 6 mēnešu standarta terapijas kursa laikā.</p> <p>Progresējoša bacilāra tuberkuloze, tas ir- krēpu iztriepē un uzsējumā MT pozitīva vai hroniska slimības forma, kas nepadodas terapijai .</p> <p>Ir pastāvīgi smagi izteikti plaušu funkciju traucējumi.</p>	Spēja komunicēt (d3)	1, 2
	Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	0, 1, 2, 3
	Spēja aprūpēt sevi (d5)	3, 4
	Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	2,3,4
	Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	2,3
	Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2,3,4
	Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	3,4

13.NODAĻA - STOMATOLOĢIJA

Veselības traucējumi		Funkcionēšanas domēni, kuros pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpe
<p>Mutes un žokļu sistēmai ir nozīme pārtikas uzņemšanā, sasmalcināšanā, komunikācijas funkcijā, kā arī gāzu apmaiņā. Traucējumi šīs sistēmas darbībā var radīt izteiktas grūtības elpošanā, ķermeņa svara saglabāšanā, runas plūduma nodrošināšanā, kā arī integrācijai sabiedrībā, kosmētiskā defekta dēļ. Ilgtermiņa šo stāvokļu iedarbība var rezultēties ar paaugstinātu risku citām saslimšanām, piemēram, sirds asinsvadu slimībām, arteriālai hipertensijai, aritmijām, cukura diabētam, insultam, infarktām.</p>	<p>Mēreni ierobežotas:</p> <p>Mēreni stomatoloģisko slimību grupas radīti sakodiena un košļāšanas funkcijas traucējumi ar traucētu barības uzņemšanu, ķermeņa masas uzturēšanu.</p>	<p>Spējas:</p> <p>-Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	0
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	0, 1
		Spēja komunicēt (d3)	1, 2
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	0
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	2
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	0
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	0, 1
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	0
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1, 2

<p>Smagi ierobežotas:</p> <p>Smagi stomatoloģisko slimību grupas radīti sakodiena un košļāšanas funkcijas traucējumi ar traucētu barības uzņemšanu, ķermeņa masas uzturēšanu, artikulāciju, kosmētisku defektu, kur var būt indicēta operatīva terapija.</p>	<p>Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	0, 1
	Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	1, 2
	Spēja komunicēt (d3)	2, 3
	Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	0
	Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3
	Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	0
	Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	0, 1
	Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	0, 1
	Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2, 3
	<p>Ļoti smagi ierobežotas:</p> <p>Ļoti smagi stomatoloģisko slimību grupas radīti sakodiena un košļāšanas funkcijas traucējumi ar traucētu barības uzņemšanu,</p>	<p>Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>
Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)		2, 3, 4

ķermeņa masas uzturēšanu, artikulāciju, kosmētisku defektu, elpošanu, kur var būt indicēta operatīva terapija.	Spēja komunicēt (d3)	3, 4
	Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	0, 1
	Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3, 4
	Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	1, 2
	Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	1, 2
	Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	1, 2, 3
	Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2, 3, 4

14.NODAĻA – DERMATOĻĢIJA

Veselības traucējumi		Funkcionēšanas domēni, kuros pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpe
<p>Ādas, nagu un matu sistēmām ir nozīme ķermeņa aizsargfunkcijā, interakcijā ar apkārtējo pasauli. Traucējumi šo sistēmu darbībā var radīt izteiktus, vizuālus bojājumus ar neadekvātu spēju pretoties dažādiem kairinātājiem, traucētu reģenerācijas spēju, dažādas intensitātes niezi. Ilgtermiņa šo stāvokļu iedarbība var rezultēties ar sekundārām infekcijām, ietekmi uz citām orgānu sistēmām, plašiem kosmētiskiem defektiem.</p>	<p>Mēreni ierobežotas:</p> <p>Mēreni dermatoloģisko slimību grupas radīti funkciju traucējumi ar mērenu slimības gaitu, paasinājumu biežumu, ādas bojājuma lokalizāciju, izplatību un terapijas efektivitāti.</p>	Spēja:	0
		Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	0, 1
		Spēja komunicēt (d3)	0
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	0, 1
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	2
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	0, 1
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	1, 2
	Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	0, 1	

		Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	0, 1, 2
<p>Smagi ierobežotas:</p> <p>Smagi dermatoloģisko slimību grupas radīti funkciju traucējumi ar smagu slimības gaitu, paasinājumu biežumu, ādas bojājuma lokalizāciju, izplatību un neapmierinošu terapijas efektivitāti.</p>		Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	0
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	0, 1, 2
		Spēja komunicēt (d3)	0
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	0, 1, 2
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	3
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	1, 2
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	2, 3
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	1, 2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1, 2, 3

<p>Ļoti smagi ierobežotas:</p> <p>Ļoti smagi dermatoloģisko slimību grupas radīti funkciju traucējumi ar ietekmi uz iekšējiem orgāniem un kaulu-locītavu sistēmu, ar ļoti smagu slimības gaitu, paasinājumu biežumu, ādas bojājuma lokalizāciju, izplatību un sliktu terapijas efektivitāti.</p>	<p>Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	0, 1
	<p>Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	2, 3, 4
	<p>Spēja komunicēt (d3)</p>	0, 1
	<p>Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	2, 3, 4
	<p>Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	3, 4
	<p>Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	1, 2, 3
	<p>Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p>	2, 3, 4
	<p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	1, 2, 3
	<p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)</p>	2, 3, 4

15.NODAĻA - REIMATOLOĢIJA

Veselības traucējumi		Funkcionēšanas domēni, kuros pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpe
<p>Muskuļu, skeleta un saistaudu sistēmām ir nozīme gaitas, kustību un asinsrites sistēmu funkcionēšanā.</p> <p>Traucējumi šo sistēmu darbībā var radīt izteiktu deficītu locītavu kustībā, stabilitātē, muskuļu spēkā, kā arī asinsspiediena regulācijā un nieru funkcionēšanā.</p>	<p>Mēreni ierobežotas:</p> <p>Mēreni reimatoloģiskās slimību grupas radīti locītavu kustības, stabilitātes un muskuļu funkcijas traucējumi ar mērenu slimības aktivitāti, sāpju sindromu, samazinātu muskuļu spēku kājās un rokās, apmierinošu terapeitisko efektivitāti.</p>	-Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	0, 1
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	0, 1
		Spēja komunicēt (d3)	0
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	2
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	1, 2
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	0, 1, 2
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	0, 1
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	0, 1

		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	0, 1
<p>Smagi ierobežotas:</p> <p>Smagi reimatoloģiskās slimību grupas radīti locītavu kustības, stabilitātes un muskuļu funkcijas traucējumi ar smagu slimības aktivitāti, sāpju sindromu, samazinātu muskuļu spēku kājās un rokās, traucētu gaitu, nieru bojājumu, neapmierinošu terapeitisko efektivitāti.</p>		Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	0, 1, 2
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	1, 2
		Spēja komunicēt (d3)	0
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	2, 3
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	1, 2, 3
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	0, 1, 2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	0, 1, 2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1, 2, 3
		Ļoti smagi ierobežotas:	Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)

<p>Ļoti smagi reimatoloģiskās slimību grupas radīti locītavu kustības, stabilitātes un muskuļu funkcijas traucējumi ar ļoti smagu slimības aktivitāti, sāpju sindromu, samazinātu muskuļu spēku kājās un rokās, traucētu gaitu, elpošanu un rīšanu, nieru bojājumu, sliktu terapeitisko efektivitāti.</p>	Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	3, 4
	Spēja komunicēt (d3)	1, 2, 3
	Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	3, 4
	Spēja aprūpēt sevi (d5)	3, 4
	Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	2, 3, 4
	Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	1, 2, 3
	Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	1, 2, 3
	Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2, 3, 4

16.NODAĻA – GASTROENTEROLOĢIJA

Veselības traucējumi		Funkcionēšanas domēni, kuros pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpe
<p>Kuņģa-zarnu trakta sistēmai ir nozīme rīšanā, barības uzņemšanā, transportā, šķelšanā un asimilācijā, tātad ķermeņa masas uzturēšanā. Traucējumi šīs sistēmas darbībā var radīt izteiktas grūtības nepieciešamā uzturvielu apjoma uzņemšanā, pārtikas pārstrādes procesa atkritumvielu izvadē, lai nodrošinātu adekvātas ķermeņa funkcijas. Ilgtermiņa šo stāvokļu iedarbība var rezultēties ar samazinātu toleranci pret citām saslimšanām dēļ malnutrīcijas, ķermeņa</p>	<p>Mēreni ierobežotas:</p> <p>Mēreni gastroenteroloģisko slimību grupas radīti barības uzņemšanas, transporta, šķelšanas un asimilācijas traucējumi ar traucētu rīšanu, adekvātu uzturvielu uzņemšanu, defekāciju.</p>	Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	0, 1
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	0, 1
		Spēja komunicēt (d3)	0
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	1, 2
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	2
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	0, 1
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	0, 1
		Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	0, 1

vispārējo aizsargspēju krituma.		Spēja veikt uzdevumus un darbības, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	0, 1	
	Smagi ierobežotas:	Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	0, 1	
	Smagi gastroenteroloģisko slimību grupas radīti barības uzņemšanas, transporta, šķelšanas un asimilācijas traucējumi ar traucētu rīšanu, adekvātu uzturvielu uzņemšanu, ķermeņa masas uzturēšanu, defekāciju, kā arī ar neapmierinošu terapeitisko efektu.		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	1, 2
			Spēja komunicēt (d3)	0
			Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	1, 2, 3
			Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3
			Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	1, 2, 3
			Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	1, 2
			Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	0, 1, 2
			Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1, 2, 3
		Ļoti smagi ierobežotas:	Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	1, 2, 3

<p>Ļoti smagi gastroenteroloģisko slimību grupas radīti barības uzņemšanas, transporta, šķelšanas un asimilācijas traucējumi ar traucētu rīšanu, barības vada necaurlaidību, adekvātu uzturvielu uzņemšanu, ķermeņa masas uzturēšanu, defekāciju, biežiem paasinājumiem, kā arī ar sliktu terapeitisko efektu un iespējamu operatīvas ārstēšanas nepieciešamību</p>	<p>Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p>	2, 3
	<p>Spēja komunicēt (d3)</p>	1, 2
	<p>Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p>	2, 3, 4
	<p>Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	3, 4
	<p>Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	2, 3, 4
	<p>Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p>	2, 3
	<p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	1, 2, 3
	<p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)</p>	2, 3, 4

17.NODAĻA – RETĀS SLIMĪBAS

Veselības traucējumi		Galvenās funkcionēšanas kategorijas, kurās pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpe
Gošē slimība	<p>Mēreni ierobežotas:</p> <p>Funkcionālo spēju ierobežojuma pakāpju novērtēšanā par pamatu tiek ņemti vērā mērķorgānu bojājumu izraisītie funkcionālo spēju traucējumi.</p> <p>Funkcionālo traucējumu ierobežojuma pakāpi vērtē katrā slimības attīstības stadijā, ņemot vērā slimības gaitu-akūta stadija, remisija, primāri progresējoša gaita, recidīvs</p> <p>Mēreni ierobežoti- asinsrades; imūnās un elpošanas sistēmu funkcijas; sensorās funkcijas un sāpes; nervu-muskuļu -skeleta ar kustībām saistītās funkcijas; mācīšanās un zināšanu lietošana; komunikācijas funkcijas; mobilitāte; pašaprūpes un mijiedarbības; specifiskas garīgās funkcijas.</p>	<p>Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	0, 1, 2
Fābri slimība		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	0, 1, 2
Atipiski hemolītiski urēmiskais sindroms		Spēja komunicēt (d3)	0, 1, 2
Spinālā muskuļu atrofija		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	0, 1, 2
Iedzimta muskulatūras distrofija		Spēja aprūpēt sevi (d5)	0, 1, 2
Dišēna muskuļu distrofija		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	0, 1, 2
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	0, 1, 2

		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	0, 1, 2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	0, 1, 2
<p>Smagi ierobežotas:</p> <p>Funkcionālo spēju ierobežojuma pakāpju novērtēšanā par pamatu tiek ņemti vērā mērķorgānu bojājumu izraisītie funkcionālo spēju traucējumi.</p> <p>Funkcionālo traucējumu ierobežojuma pakāpi vērtē katrā slimības attīstības stadijā, ņemot vērā slimības gaitu-akūta stadija, remisija, primāri progresējoša gaita, recidīvs</p> <p>Smagi ierobežoti- asinsrades; imūnās un elpošanas sistēmu funkcijas; sensorās funkcijas un sāpes; nervu-muskuļu -skeleta ar kustībām saistītās funkcijas; mācīšanās un zināšanu lietošana; komunikācijas funkcijas; mobilitāte; pašaprūpes un mijiedarbības; specifiskas garīgās funkcijas</p>	Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	2, 3	
	Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2, 3	
	Spēja komunicēt (d3)	2, 3	
	Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	2, 3	
	Spēja aprūpēt sevi (d5)	2, 3	
	Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	2, 3	
	Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	2, 3	
	Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2, 3	
	Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2, 3	

<p>Ļoti smagi ierobežotas:</p> <p>Funkcionālo spēju ierobežojuma pakāpju novērtēšanā par pamatu tiek ņemti vērā mērķorgānu bojājumu izraisītie funkcionālo spēju traucējumi.</p> <p>Funkcionālo traucējumu ierobežojuma pakāpi vērtē katrā slimības attīstības stadijā, ņemot vērā slimības gaitu-akūta stadija, remisija, primāri progresējoša gaita, recidīvs</p> <p>Ļoti smagi ierobežoti- asinsrades; imūnās un elpošanas sistēmu funkcijas; sensorās funkcijas un sāpes; nervu-muskuļu -skeleta ar kustībām saistītās funkcijas; mācīšanās un zināšanu lietošana; komunikācijas funkcijas; mobilitāte; pašaprūpes un mijiedarbības; specifiskas garīgās funkcijas</p>	<p>Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p>	2, 3, 4
	Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2, 3, 4
	Spēja komunicēt (d3)	2, 3
	Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	4
	Spēja aprūpēt sevi (d5)	3, 4
	Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	2, 3, 4
	Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	2, 3, 4
	Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	2, 3, 4
	Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	2, 3, 4

18.NODAĻA – TRAUMATOĻĪJA

Veselības traucējumi		Funkcionēšanas domēni, kuros pamatā ir ierobežojumi, to smaguma pakāpe	
		Domēni	Smaguma pakāpe
<p>Traumatoloģija</p> <p>I Funkcionālās spēju izvērtēšanas pamatā ir locītavu/ekstremitāšu funkciju traucējumi, kustību ierobežojumi balstoties uz speciālista (traumatologs-ortopēds/ķirurgs) objektīvo izvērtējumu.</p>	<p>Mēreni ierobežotas:</p> <p>Mēreni ierobežots locītavu kustīgums, stabilitāte ar mēreni ierobežotu ekstremitātes kustību traucējumiem</p> <p>- augšējo ekstremitāšu traumu gadījumā, mēreni ierobežotas priekšmetu pārnesšanas, pārvietošanas un apiešanās spējas</p> <p>- iespējama protezēšana ar daļēju funkciju atgūšanu</p> <p>dominantajā un ne-dominantajā rokā :</p> <ul style="list-style-type: none"> • IV vai V pirksta amputācija DIP, PIP, MCP, metakarpālo kaulu līmenī, II vai III pirksta amputācija DIP līmenī • I pirksta amputācija IP locītavas līmenī, II pirksta amputācija PIP vai MCP locītavas līmenī, III pirksta amputācija PIP vai MCP locītavas līmenī; 	Spējas: -Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)	0, 1, 2
		Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)	2
		Spēja komunicēt (d3)	0, 1
		Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)	0, 1, 2
		Spēja aprūpēt sevi (d5)	1, 2
		Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)	1, 2
		Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)	0, 1, 2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)	1, 2
		Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)	1, 2

	<ul style="list-style-type: none"> II vai III pirksta amputācija CMC locītavas vai metakarpālo kaulu līmenī <p>- apakšējo ekstremitāšu traumu gadījumā mēreni ierobežotas staigāšanas pārvietošanās spējas</p> <p>nav nepieciešami pārvietošanās palīg līdzekļi.</p>		
	<p>Smagi ierobežotas:</p> <p>Izteikti ierobežots locītavu kustīgums, stabilitāte ar izteikti ierobežotu ekstremitātes kustību traucējumiem</p> <p>- augšējo ekstremitāšu traumu gadījumā, izteikti ierobežotas priekšmetu pārnesšanas, pārvietošanas un apiešanās spējas, nepieciešama periodiska palīdzība / palīdzība atsevišķu aktivitāšu veikšanai</p> <p>- kustību iztrūkums/ekstremitātes vai ekstremitāšu daļu iztrūkums NE-dominantajā rokā pēc kustību pārorientēšanas uz otru ekstremitāti :</p> <ul style="list-style-type: none"> I pirksta amputācija CMC locītavas, metakarpālo kaulu, MCP locītavas līmenī 	<p>Spējas:</p> <p>-Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p> <p>Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p> <p>Spēja komunicēt (d3)</p> <p>Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p> <p>Spēja aprūpēt sevi (d5)</p> <p>Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p> <p>Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p> <p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	<p>2, 3</p> <p>2, 3</p> <p>1, 2, 3</p> <p>2, 3</p> <p>2, 3</p> <p>2, 3</p> <p>2, 3</p> <p>2, 3</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • II- V pirkstu amputācija metakarpofalangeālo locītavu līmenī; • visu pirkstu amputācija MCP locītavu līmenī <p>- apakšējo ekstremitāšu traumu gadījumā izteikti ierobežotas staigāšanas pārvietošanās spējas, nepieciešama palīdzība atsevišķās aktivitātēs (piem.uzkāpt/nokāpt pa trepēm)</p> <p>- apakšējās ekstremitātes vai tās daļu iztrūkums, kas kompensēts ar protēzi</p> <p>- atsevišķās aktivitātēs nepieciešami pārvietošanās palīgīdzekļi (piem., sāpju dēļ ilgstoši nekorelē slodzi garākos pārgājienos)</p>	<p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)</p>	<p>2, 3</p>
	<p>Ļoti smagi ierobežotas:</p> <p>Ļoti izteikti ierobežots locītavu kustīgums, stabilitāte ar ļoti izteikti ierobežotu ekstremitātes kustību traucējumiem, ja ir :</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilnīgs kustību iztrūkums locītavā/locītavās - vienas vai abu ekstremitāšu iztrūkums (iedzimts vai amputācijas rezultāts) - augšējo ekstremitāšu traumu gadījumā, ļoti izteikti ierobežotas priekšmetu pārnesšanas, 	<p>Spējas: Spēja mācīties, pielietot iegūtās zināšanas (d1)</p> <p>Spēja veikt savam vecumam atbilstošus uzdevumus un darbības (d2)</p> <p>Spēja komunicēt (d3)</p> <p>Spēja kustēties, mainot ķermeņa stāvokli vai atrašanās vietu (d4)</p> <p>Spēja aprūpēt sevi (d5)</p>	<p>3, 4</p> <p>3, 4</p> <p>2, 3, 4</p> <p>3, 4</p> <p>3, 4</p>

<p>pārvietošanas un apiešanās spējas, nepieciešama pastāvīga palīdzība/asistēšana - kustību iztrūkums/ekstremitātes vai ekstremitāšu daļu iztrūkums NE-dominantajā rokā pirms kustību pārorientēšanas uz otru ekstremitāti, nav iespējams pielāgot protēzes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • visu pirkstu amputācija MCP locītavu līmenī vienā rokā <p>abu plaukstu visu pirkstu amputācija MCP locītavu līmenī</p> <p>- apakšējo ekstremitāšu traumu gadījumā ļoti izteikti ierobežotas staigāšanas pārvietošanās spējas, nepieciešama pastāvīga pārvietošanās palīdzība, pārvietojas tikai izmantojot palīgīdzekļus.</p>	<p>Spēja veikt mājas soli un ikdienas uzdevumus (d6)</p>	<p>3, 4</p>
	<p>Spēja mijiedarboties ar cilvēkiem (d7)</p>	<p>3, 4</p>
	<p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai iesaistītos izglītības iegūšanā (d8)</p>	<p>3, 4</p>
	<p>Spēja veikt darbības un uzdevumus, lai integrētos sabiedriskajā dzīvē (d9)</p>	<p>3, 4</p>